

Bergen 05.09.2018

INNKALLING MØTE I PROGRAMUTVALG FOR FORSKERUTDANNING

Onsdag 12.09.2018, kl. 14.00-15.30

Møterom: Rom 437, Armauer Hansens Hus, 4. etg.

Sak 23/18	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 24/18	Godkjenning av referat fra 16.05.18
Sak 25/18	ORIENTERINGSSAKER <ul style="list-style-type: none"> • Velkommen nye medlemmer/presentasjonsrunde • Artikkel i Forskerforum (24.05.18) «73 prosent av stipendiatene mangler karriereplan» • Artikkel i Forskerforum (14.06.18) «Frafallet fra doktorgrad nesten som fra videregående» • De nasjonale forskningsetiske komiteene: «Oversikt over generelle forskningsetiske retningslinjer» • Dagens Næringsliv (26.07.18): Hundretusener av forskere rammet av «fake science» • BT (01.08.18) «500 blodprøver fra Kina» (lenke til artikkel i Retriever) • Artikkel i Forskerforum (17.08.18) «- Vil ikke ha forskere som er helt avstengt fra verden» • Forskerforum (3.9.18) «Snever verdivurdering av nasjonale forskerskoler»
Sak 26/18	Sirkulasjonssak: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden Saksforelegg
Sak 27/18	Søknad om godkjenning av nytt emne: CCBIO907 Saksforelegg
Sak 28/18	Interne retningslinjer for tildeling av formidlingspoeng Saksforelegg

Sak 29/18	Høring – ny forskrift for ph.d.-graden Saksforelegg
Sak 30/18	Prosess for forskrift og programbeskrivelse Saksforelegg
Sak 31/18	Opptaksregler for ph.d.-programmet Saksforelegg
	Eventuelt

Roland Jonsson (s.)
programutvalgsleder

Evelyn Myrå Holmøy
referent

Bergen 18.05.2018

REFERAT MØTE I PROGRAMUTVALG FOR FORSKERUTDANNING

Onsdag 16.05.2018, kl. 14.00-15.30

Møterom: Rom 437, Armauer Hansens Hus, 4. etg.

Til stede: Roland Jonsson, Camilla Krakstad, Stefan Johansson, Anne Berit Guttormsen, Petur Juliusson, Anesa Mulabecirovic, Christian Schriwer,

Fra administrasjonen: Marianne Heldal Stien, Torunn Olsnes, Tone Friis Hordvik, Jorunn Hvalby, Evelyn Myrå Holmøy og Kaia Nepstad (sekretær)

Fravær: Thorkild Tylleskär, Linda Zi Yan Xu

Sak 17/18	Godkjenning av innkalling og saksliste Ok. Tre saker meldt til eventuelt.
Sak 18/18	Godkjenning av referat fra 21.03.18
Sak 19/18	ORIENTERINGSSAKER <ul style="list-style-type: none"> • Veilederlunsj for ph.d.-veiledere 24. april 2018 Det orienteres kort om veilederlunsjen som ble avholdt og kommenterer at lunsjen, som veilederfrokosten, hadde godt oppmøte. Planlagt tema for en fremtidig veilederfrokost/-lunsj er underkjenninger. I forlengelse av dette diskuterer PFU underkjenninger på generelt grunnlag. <ul style="list-style-type: none"> • Nasjonaliteter – stipendsøknader 2017-2018 Tallene presenteres. PFU kommenterer at det vil være nyttig med en tilsvarende oversikt men da for antall <i>kvalifiserte</i> søkere. Dette skal bestilles fra Rekrutteringsseksjonen. <ul style="list-style-type: none"> • Artikkel i Forskerforum (02.04.18) «Etterlyser eget ombud for stipendiater» PFU går kort gjennom artikkelen. PFU diskuterer hvorvidt en ombudsordning for ph.d.-kandidater vil være hensiktsmessig på UiB. Det kommenteres at den eksisterende organisasjonen for ph.d.-kandidater

	<p>primært fungerer som en sosial og nettverksbyggende arena. PFU konkluderer med at man skal undersøke behovet for en slik ordning med de eksisterende tillitsvalgte for ph.d.-kandidater.</p>
Sak 20/18	<p>Fakultetsvise ph.d.-program – nye programbeskrivelser (status)</p> <p>Det orienteres om prosessen, og vises til at den opprinnelige tidsplanen for arbeidet er blitt forskjøvet til høsten 2018. Det forklares hvordan fakultetet planlegger sitt arbeid etter den nye tidsplanen. Blant annet skal det oppnevnes en arbeidsgruppe for å utarbeide et foreløpig tekstforslag. Det vises videre til at det har vært en innspillsrunde hvor alle instituttene har kommet med forslag. Det planlegges i september et arbeidsseminar med arbeidsgruppen, PFU og instituttrepresentanter for å utarbeide forslag til programbeskrivelsene. Forslag til programbeskrivelsene og endelig versjon vil presenteres i fakultetsstyret på møtene hhv. 22.10.18 og 12.11.18. PFU har ingen innvendinger eller ytterligere kommentarer på dette tidspunktet.</p>
Sak 21/18	<p>Forslag til nye opptaksregler ved Det medisinske fakultet</p> <p>Utkastet til den nye formuleringen for opptakskrav presenteres. Hovedendringene som er gjort i forhold til dagens ordning er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praksisen med å vurdere søkere på grunnlag av ettårige mastergrader i kombinasjon med annen relevant kompetanse tydeliggjøres - Krav om at alle utenlandske søkere må legge ved pass til søknaden. Dette for å kvalitetssikre at alle navn registreres korrekt - Praksisen med å godta opptak av søkere tilsatt i kliniske stillinger ved norske universitetssykehus som kan dokumentere minst 20 % fristilt tid til forskning tydeliggjøres - Innføring av en opptakskomiteé for vurdering av søkere ved alle institutt. Komiteen vil etter planen bestå av to vitenskapelige ansatte og har blant annet ansvar for vitenskapelig kvalitetssikring av prosjektbeskrivelser - Søkere med fullført forskerlinje fritas fra kravet om at minst ett års fulltidsarbeid må gjenstå ved tidspunkt for opptak <p>Programutvalget diskuterer forslaget om opptakskomiteé. Det vises til at dette forslaget har kommet fra instituttene selv. Det påpeker at utformingen og antall medlemmer bør bestemmes av den respektive instituttleder. PFU har ingen øvrige kommentarer.</p>
Sak 22/18	<p>Interne retningslinjer for tildeling av formidlingspoeng</p> <p>Saken flyttes til møtet 12. september.</p>
	<p>Eventuelt</p> <p>1. Møteplan høsten 2018</p>

<p>Følgende møtedatoer ble bestemt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. møte: 12. september - Workshop/Arbeidsseminar for utarbeiding av programbeskrivelser: uke 39. Endelig dato fastsettes senere. - 2. møte: 17. oktober - 3. møte: 28. november <p>Møteplanen er tilpasset tidsplanen for nye programbeskrivelser og fakultetsstyremøtene for høsten.</p> <p style="text-align: center;">2. Kjønnbalanse ved sammensetning av bedømmelseskomiteé</p> <p>Ett av innspillene som er kommet i forbindelse med nye programbeskrivelser er at bedømmelseskomiteer skal settes sammen slik de to eksterne opponentene skal representere begge kjønn. Dagens praksis fastslår at begge kjønn skal være representert i komiteen som helhet. PFU anser det som lite hensiktsmessig å detaljstyre sammensetningen av komiteen, men at instituttene likevel bør tilstrebe å nå målet om at begge kjønn representeres blant de to opponentene.</p> <p>Vedtak: PFU ønsker ingen regelendring vedrørende sammensetning av bedømmelseskomiteer, men støtter at en god kjønnbalanse blant opponentene bør tilstrebes.</p> <p style="text-align: center;">3. Tilbakedatering av endringer i veilederforhold</p> <p>Det orienteres kort om dagens praksis med å tilbakedatere dato for endringer i veilederforhold for ph.d.-kandidater. PFU enes om at praksisen kan avsluttes, og at veilederoppnevninger dateres fra tidspunktet hvor søknaden er datert. Videre mener PFU at veilederforhold skal gjennomgå ved midtveisevaluering hvor det samtidig skal tydeliggjøres at eventuelle endringer må søkes om til fakultetet. PFU understreker at det samtidig må tydeliggjøres for kandidat og veiledere at ingen veilederforhold er gjeldende før de formelt er godkjent av fakultetet. PFU vil på et senere tidspunkt diskutere eventuelle siste mulighet for endring i veilederforhold.</p> <p>Vedtak: Dagens praksis med å tilbakedatere endring i veilederforhold avsluttes med umiddelbar virkning.</p>

Roland Jonsson (s.)

Kaia Nepstad (s.)

DET MEDISINSKE FAKULTET

PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING

MØTE 12.09.2018

SAK 26/18

Sirkulasjonssak: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden

---

Hva saken gjelder

Ph.d.-kandidat Kari Britt Hagen søker om å få godkjent emnet [PSYK140 – Åtferd, helse og ernæring](#) (10 studiepoeng) som en del av opplæringsdelen i ph.d.-graden. Kandidaten er klar til å levere sin avhandling men mangler totalt syv (7) studiepoeng før opplæringsdelen kan godkjennes som helhet.

Tentativ tittel på kandidatens avhandling er “Health complaints and adherence to endocrine treatment in breast cancer women”.

Praksis ved UiB er at emner på 100-nivå normalt ikke kan godkjennes i en ph.d.-grad. Dette er ikke eksplisitt uttrykt i fakultetets retningslinjer og eller på fakultetets nettsider, hvor det kun vises til forskeremner og at masteremner kan godkjennes i ph.d.-gradens opplæringsdel. Programutvalget innvilget fritak fra dette kravet i sak 31/17, da på bakgrunn av emnets relevans for den aktuelle forskerlinjestudenten, i kombinasjon med fraværet av andre aktuelle emner på master- eller ph.d.-nivå. Det ble i det tilfellet gitt en betydelig studiepoengreduksjon.

I denne søknaden er det ikke grunnlagt hvorfor kandidaten ikke har kunnet følge andre relevante emner på master-, eller ph.d.-nivå. Emnets direkte relevans for kandidatens ph.d.-prosjekt, eller kandidatens konkrete læringsutbytte er heller ikke eksplisitt grunnlagt i søknaden.

Programutvalget bes om å vurdere om PSYK140 kan godkjennes i kandidatens opplæringsdel som en del av ph.d.-graden.

Forslag til vedtak

Programutvalget godkjenner ikke at kandidaten inkluderer emnet [PSYK140 – Åtferd, helse og ernæring](#) i opplæringsdelen, da emnet er et innføringsemne hvor nivået er betydelig lavere enn det som må forventes på ph.d.-nivå. Det er i søknaden ikke presentert tungtveiende grunner til å fravike fakultetets tidligere tolking av regelverket.

Programutvalget foreslår imidlertid at kandidaten utarbeider, og søker om godkjenning av spesialpensum på minimum 2100 sider (7 studiepoeng). Kandidaten har mulighet til å ta

utgangspunkt i pensumlitteraturen fra PSYK140, men bes supplere med ytterligere litteratur for å heve nivået på spesialpensumet og søke omfanget til minimum 2100 sider (tilsvarende 7 stp). Litteraturen bør i hovedsak være bokbasert heller enn artikkelbasert.

Beskrivelse av et eventuelt spesialpensum skal være slik at det er mulig å vurdere innhold, nivå og omfang og bør inkludere en grundig beskrivelse av pensumets relevans for prosjektet, samt beskrive de konkrete læringsmålene og den videre kunnskap som spesialpensumet vil gi. Vurderingsformen må være valgt med tanke på at dette er ph.d.-nivå, jf. Kvalifikasjonsrammeverkets tredje syklus.

Vedlegg

- Søknad fra hovedveileder om å godkjenne PSYK140 som en del av opplæringsdelen i ph.d.-graden
- Emnebeskrivelse PSYK140
- Pensumliste PSYK140

KANE/TOOL 14.06.18

Sirkulasjonssak: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden

---

Vedtak

Programutvalg for forskerutdanning godkjenner ikke at kandidaten inkluderer emnet [PSYK140 – Åtferd, helse og ernæring](#) i opplæringsdelen, da emnet er et innføringsemne hvor nivået er betydelig lavere enn det som må forventes på ph.d.-nivå. Det er i søknaden ikke presentert tungtveiende grunner til å fravike fakultetets tidligere tolking av regelverket.

Programutvalget foreslår imidlertid at kandidaten utarbeider, og søker om godkjenning av spesialpensum. For å få godkjent 7 studiepoeng, må dette være på minimum 2100 sider. Kandidaten har mulighet til å ta utgangspunkt i pensumlitteraturen fra PSYK140, men det anbefales at dette ikke utgjør mer enn 1/3 av det totale omfanget. Kandidaten bes supplere med ytterligere litteratur for å heve nivået på spesialpensumet og søke omfanget til minimum 2100 sider (tilsvarende 7 stp). Litteraturen bør i hovedsak være bokbasert heller enn artikkelbasert.

Beskrivelse av et eventuelt spesialpensum skal være slik at det er mulig å vurdere innhold, nivå og omfang og bør inkludere en grundig beskrivelse av pensumets relevans for prosjektet, samt beskrive de konkrete læringsmålene og den videre kunnskap som spesialpensumet vil gi. Vurderingsformen må være valgt med tanke på at dette er ph.d.-nivå, jf. Kvalifikasjonsrammeverkets tredje syklus.

Bergen 14.06.18

Til programutvalget for forskerutdanning
Universitetet i Bergen

Angående opplæringsdelen i forskerutdanningen (ph.d. graden) ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen.

Stipendiat ved Klinisk institutt 1, UiB fra 01.02.16-31.01.19.

Navn: Kari Britt Hagen, spes. sykepleier, M.Sc.

Stipendiaten har produsert 4 artikler hvor av 3 er publiserte og 1 er submitted i internasjonale tidsskrifter. Hennes avhandling (Breast cancer: self-reported health complaints and adherence to adjuvant hormonal therapy) er klar for innlevering til bedømmelseskomiteen. Oppponenter og formann i bedømmelseskomiteen er klarert.

Hennes opplæringsdel ble levert UiB for en uke siden, ser nå av retningslinjene at den skulle vært innlevert 4 uker før levering av avhandlingen – det beklager jeg på det sterkeste.

I B (andre aktiviteter i opplæringsdelen) har kandidaten tatt MEDMET 1, grunnkurs i medisinsk og helsefaglig forskning, MEK 1900, midtveisevaluering og PSYK 140, adferd, helse og ernæring som gir 10 studiepoeng – og hvor hun fikk B på eksamen. Vedlegger informasjon om kurset.

I dag får vi beskjed om at dette kurset ikke kan godkjennes da det er på et for «lavt» nivå (bachelor i ernæring). I retningslinjer for opplæringsdelen kan jeg ikke finne noen opplysninger om dette.

I studieperioden ble det hele tiden vurdert hvilke kurs som var relevant for hennes forskningsarbeid, og vi kom frem til at dette kurset, adferd, helse og ernæring, var svært relevant. Kandidaten opplever også å ha lært ny kunnskap om emnene hver især og også sett i sammenheng, noe som gir henne bredere forståelse av funnene i hennes avhandling. Vi vurderte også at kandidaten ikke hadde nok forkunnskaper til å ta kurs i ernæring på masternivå.

Kandidaten manglet 7 studiepoeng og tok Psyk 140 som gav 10 studiepoeng. Jeg søker herved om at 7 av disse 10 studiepoengene fra PSYK 140 blir godkjent i hennes opplæringsdel.

Vennlig hilsen

Ragna Lind, spes. sykepleier/ph.d.
Fagsykepleier i Medisinsk avdeling, Haukeland universitetssykehus
Førsteamanuensis, Klinisk institutt 1, Universitetet i Bergen
Hovedveileder

UiB

UTDANNING

LAVEREGRADSEMNE

Åtferd, helse og ernæring

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Språk
10	Vår	PSYK140	1	Engelsk

Ressursar[Timeplan \(https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK140&type=course&sort=week&sem=18v&lang=no\)](https://tp.uio.no/uib/timeplan/timeplan.php?id=PSYK140&type=course&sort=week&sem=18v&lang=no)[Litteraturliste \(https://lticanvas.uib.no/lti-reading-list/download/nn/PSYK140/2018V\)](https://lticanvas.uib.no/lti-reading-list/download/nn/PSYK140/2018V)[Eksamensinformasjon \(/nb/emne/PSYK140?sem=2018v#block-uib-study-study-exam-info\)](/nb/emne/PSYK140?sem=2018v#block-uib-study-study-exam-info)

Studienivå (studiesyklus)

Bachelor

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Bergen

Mål og innhald

Emnet skal gje studentane kunnskap om sentrale aspekt ved kosthald og ernæring og deira rolle for åtferd, kognisjonar, mental og somatisk helse. Emnet gir innsikt i korleis kosthald kan sjåast som ein del av eit større livsbilde. Det blir gitt teoretisk kunnskap innan søvn, døgnrytmar, energi metabolisme, hjernefunksjon og stress samt kva for strukturelle og individuelle faktorar som kan vere med å forklare utvikling av matvareintoleranse, eteforstyrningar og overvekt. Studentane skal utvikle kompetanse og ferdigheiter i kva som er gode

og verksame tiltak for å fremje eit helsegunstig kosthald med vekt på samspel mellom individuelle og strukturelle faktorar.

Emnet vil gje ei innføring både i kosthald/ernæring som ein viktig basis for åtferd og psykisk helse, samt tiltak som kan setjast i verk for å fremje eit gunstig kosthald med tanke på psykisk helse. Tiltaksutviklinga vil bli sett i relasjon til den observerte auken i overvekt som gjer seg gjeldande både i Noreg og i andre vestlege land.

Læringsutbyte

Kunnskaper

Etter fullført emne skal studentane kunne gjere greie for og diskutere:

- - Sentrale element ved ernæring og hjernefunksjon
  - Feilernæring som en risikofaktor for utvikling av psykiske lidinger.
  - Samanhengen mellom hjernen, ernæring, energiregulering og:
    - Emosjonar
    - Kognitive funksjonar
    - Døgnrytmer
    - Søvn
    - Stress
- - Psykobiologiske aspekt ved
  - Matvareintoleranse
  - Eteforstyringar
  - Overeting
  - Funksjonelle mageplager
  - Regulering av appetitt og eteåtferd
- - Leggje eit grunnlag for helsefremjande kosthald
  - Teoretisk tilnærming til førebyggjande helsearbeid

- Holdningar og åtferd
  - Preventive tiltak retta mot kosthaldsrelaterte lidinger
- Helseåtferdsmodellar
  - Åtferdsendingar og motivasjon
- - Eteforstyrningar
  - Diagnostiske kriterium, klinisk forståing
  - Sentrale hypotesar om korleis slik lidinger utviklast
  - Helsekonsekvensar
  - Psykologiske intervensjonar
  - Rolla som behandlar
  - Målemetodar for å måle eteåtferd, eteforstyrningar og fysisk aktivitet

Ferdigheiter

Etter fullført emne skal studenten kunne:

- - Formidle kunnskap tilegna kurset gjennom å anvende akademisk skrivning - gi ein klar fremstilling av teori og empiri

Generell kompetanse

Ved fullført emne skal studenten kunne:

- - Redegjere for og diskutere sentrale perspektiv og tema innan biologiske, psykologiske, sosiale og strukturelle aspekt ved ernæring

Krav til forkunnskapar

Ingen

Krav til studierett

Emnet er ope for alle med ein studierett ved Universitetet i Bergen.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Undervisninga blir gitt i form av førelesingar og seminar

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Ingen

Vurderingsformer

4 timars skuleeksamen der ein skal svare på 2 av 3 essayoppgåver.

Karakterskala

Ved sensur av emnet nyttast karakterskalaen A-F.

Vurderingssemester

Haust og vår

Litteraturliste

Litteraturforslag for emnet er på ca. 1000 sider.

Emneevaluering

Studentane skal evaluere undervisninga i tråd med UiB sitt kvalitetssikringssystem.

Institutt

Institutt for biologisk og medisinsk psykologi

EKSAMENSINFORMASJON

Klokkeslett for oppstart av skuleeksamen kan endre seg fra kl 09.00 til 15.00 eller vice versa inntil 14 dager før eksamen. Eksamenslokale publiseres 14 dager før eksamen.

Vurderingsordning: Skuleeksamen

Dato

08.05.2018, 09:00

Varighet

4 timer

Trekkfrist

24.04.2018

Eksamenssystem

Inspira

Digital eksamen

Sted

- [Fantofthallen](#)

[http://www.google.no/maps/place/Studentsamskipnaden+i+Bergen+Fantoft+idrettshall/@60.3454869,5.3511679,17z/data=!4m3!1m7!3m6!1s0x463cf90d9350d679:0xbeef476ef510177b!2sFantoftvegen+14,+5075+Bergen!3b\),](http://www.google.no/maps/place/Studentsamskipnaden+i+Bergen+Fantoft+idrettshall/@60.3454869,5.3511679,17z/data=!4m3!1m7!3m6!1s0x463cf90d9350d679:0xbeef476ef510177b!2sFantoftvegen+14,+5075+Bergen!3b),)

Idrettshallen

VEL SEMESTER

[Haust 2017 \(Sist semester\) \(?sem=2017h\)](#)

[Vår 2018 \(Inneverande semester\) \(?sem=2018v\)](#)

[Haust 2018 \(Neste semester\) \(?sem=2018h\)](#)

[Institutt for biologisk og medisinsk psykologi \(/nb/ibmp\)](#)

AKTUELLE STUDIEPROGRAM

[Human ernæring, bachelor, 3 år \(/nb/studier/BAMD-NUHUM\)](#)

Timeplan

Emnetimeplan

UiB

Språk / language ▼

Kari Britt Hagen Logg ut

PSYK140 Atferd, helse og ernæring

Legg til flere emner

Semester

2018 vår ▼

Fellesundervisning

Forelesning

Gruppeundervisning

Seminargruppe 1 on. 10:15-12:00, on. 09:15-11:00

Seminargruppe 2 to. 14:15-16:00

Seminargruppe 3

Seminargruppe 4 fr. 12:15-14:00

Seminargruppe 5 on. 12:15-14:00, to. 12:15-14:00

Skjul tidligere undervisning

Abonner på disse aktivitetene

Sorter etter kalenderuke

Vis timeplan uke

Detaljer

Last ned til Excel

Vår

Forelesning

Abonner på disse aktivitetene

Dato	Tid	Aktivitet	Rom	Fagperson
ti. 16.01.18	12:15 - 15:00	Forelesning Course unit introduction. Nutrition and brain function.	BB Aud 1	J. Mrdalj
ti. 30.01.18	10:15 - 12:00	Forelesning Nutrition, behavior and mental health.	SV Stort aud	Anne Marita Milde
ti. 06.02.18	12:15 - 14:00		BB Aud 2	

		Forelesning Functional gastrointestinal disorders and stress.		Anne Marita Milde
ti. 13.02.18	12:15 - 14:00	Forelesning Nutrition and brain function and behaviour.	BB Aud 2	J. Mrdalj
ti. 27.02.18	10:15 - 12:00	Forelesning Sleep, circadian rhythms and nutrition.	SV Stort aud	J. Mrdalj
ti. 06.03.18	10:15 - 12:00	Forelesning Eating disorders. Treatment of eating disorders.	SV Stort aud	M. Nordmo
ma. 12.03.18	14:15 - 16:00	Forelesning Obesity and treatment of obesity.	UP Aud	M. Nordmo
ma. 19.03.18	08:15 - 10:00	Forelesning Health behaviour models. Change in behaviour and motivation.	SV Stort aud	Ole Melkevik
ma. 19.03.18	12:15 - 14:00	Forelesning Preventive health care I: Introduction social/health psychology. Preventive health care II: Attitudes and behaviour.	SS Egget	Ole Melkevik
ti. 10.04.18	10:15 - 12:00	Forelesning Course unit summary and evaluation.	SV Stort aud	J. Mrdalj

Seminargruppe 1

Abonner på disse aktivitetene

Dato	Tid	Aktivitet	Rom	Fagperson
on. 07.02.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 1 Seminargruppe 1 Forbeholdt studenter på human ernæring	C13 Sem.rom 207	
on. 21.02.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 1 Seminargruppe 1 Forbeholdt studenter på human ernæring	C13 Sem.rom 207	
on. 28.02.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 1 Seminargruppe 1 Forbeholdt studenter på human ernæring	C13 Sem.rom 207	
on. 14.03.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 1 Seminargruppe 1 Forbeholdt studenter på human ernæring	C13 Sem.rom 207	
on. 21.03.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 1 Seminargruppe 1 Forbeholdt studenter på	C13 Sem.rom 207	

		human ernæring		
on. 04.04.18	09:15 - 11:00	Seminargruppe 1 Seminargruppe 1 Forbeholdt studenter på human ernæring	C13 Sem.rom 251	

Seminargruppe 2

Abonner på disse aktivitetene

Dato	Tid	Aktivitet	Rom	Fagperson
to. 08.02.18	14:15 - 16:00	Seminargruppe 2	C13 Sem.rom 251	
to. 22.02.18	14:15 - 16:00	Seminargruppe 2	C13 Sem.rom 251	
to. 01.03.18	14:15 - 16:00	Seminargruppe 2	C13 Sem.rom 251	
to. 15.03.18	14:15 - 16:00	Seminargruppe 2	C13 Sem.rom 251	
to. 22.03.18	14:15 - 16:00	Seminargruppe 2	C13 Sem.rom 251	
to. 05.04.18	14:15 - 16:00	Seminargruppe 2	C13 Sem.rom 251	

Seminargruppe 3

Abonner på disse aktivitetene

Dato	Tid	Aktivitet	Rom	Fagperson
ma. 05.02.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 3	BC Sem.rom 001	
ma. 19.02.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 3	SS Sem.rom C	

ma. 26.02.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 3	BC Sem.rom 001	
ma. 12.03.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 3	BC Sem.rom 001	
to. 22.03.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 3	BC Sem.rom 001	
fr. 06.04.18	10:15 - 12:00	Seminargruppe 3	BC Sem.rom 001	

Seminargruppe 4

Abonner på disse aktivitetene

Dato	Tid	Aktivitet	Rom	Fagperson
fr. 09.02.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 4	BC Sem.rom 003	
fr. 23.02.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 4	BC Sem.rom 003	
fr. 02.03.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 4	BC Sem.rom 003	
fr. 16.03.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 4	BC Sem.rom 003	
fr. 23.03.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 4	BC Sem.rom 003	
fr. 06.04.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 4	BC Sem.rom 003	

Seminargruppe 5

Abonner på disse aktivitetene

Dato	Tid	Aktivitet	Rom	Fagperson
on. 07.02.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 5	C13 Sem.rom 204	
on. 21.02.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 5	C13 Sem.rom 204	
on. 28.02.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 5	C13 Sem.rom 204	
on. 14.03.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 5	C13 Sem.rom 204	
on. 21.03.18	12:15 - 14:00		C13 Sem.rom 204	

		Seminargruppe 5		
to. 05.04.18	12:15 - 14:00	Seminargruppe 5	C13 Sem.rom 204	

TP-versjon:

43:PROD

Kontaktinformasjon

E-post: tp@uib.no (kun tekniske spørsmål)

Ansvarlig for denne tjenesten

Studieadministrativ avdeling

Bruk av informasjonskapsler/cookies

Recommended literature PSYK140 - Behaviour, Health and Nutrition Spring 2018

Each title in the literature list is marked with one of the following colour codes:

0 – Open access online, or via Oria (university library search engine)

1 – UiB is already paying for the access – can be accessed via search in Oria

2 – The book must be purchased, alternatively borrowed/used at the library

3 – The article /book chapter can be purchased at litteraturkiosken.uib.no

NUTRITION AND BRAIN FUNCTION / NUTRITION, BEHAVIOR AND MENTAL HEALTH

BOOK: Worobey J., Tepper B.J., Kanarek R. (2015) *Nutrition and Behavior. A Multidisciplinary Approach*. 2nd Edition. CABI. ISBN: 978-1780644455. **Chapter: 1-11, + 15 (see list below for Obesity)**

Chapters: Lieberman, H. R., Kanarek, R. B., & Prasad, C. (2005). *Nutritional neuroscience*. Boca Raton: Taylor & Francis. **Chapter: 5, 6, 7**

SLEEP, CIRCADIAN RHYTHMS AND NUTRITION:

Oren Froy (2010): Metabolism and Circadian Rhythms—Implications for Obesity; *Endocrine Reviews*, 31(1):1–24

Van Cauter et al. 'Metabolic consequences of sleep and sleep loss' *Sleep Medicine* 9 Suppl. 1 (2008) S23–S28

Grandner MA, Jackson N, Gerstner JR, Knutson KL. Dietary nutrients associated with short and long sleep duration. Data from a nationally representative sample. *Appetite*. 2013 May; 64:71-80.

España RA, Scammell TE. Sleep neurobiology from a clinical perspective. *Sleep*, 2011; 34: 845-858

FUNCTIONAL GASTROINTESTINAL DISORDERS AND STRESS:

Konturek, P.C., Brzozowski, T. & Konturek, S.J. (2011): Stress and the gut: pathophysiology, clinical consequences, diagnostic approach and treatment options. *Journal of Physiology and Pharmacology*, 62, 6, 591-599

Palsson, O.S. & Whitehead, W.W. (2012): Psychological treatments in functional gastrointestinal disorders. A primer for the gastroenterologist. *Clinical Gastroenterology and Hepatology*, 11, 3, 208-216

EATING DISORDERS:

Fairburn, C.G, Harrison, P.J. (2003). Eating Disorders. Seminar. *Lancet*, Vol.361, No. 9355, p.407-416

Fairburn, C.G. (2008). *Cognitive behavior therapy and eating disorders*. New York: Guilford Press. Chapter. 2,9,10 and 11 (s. 7-22, 124-182)

Lock, J, Le Grange, D, Agras, S, Moye, A, Bryson, SW, Jo, B. Randomized Clinical Trial Comparing Family-Based Treatment With Adolescent-Focused Individual Therapy for Adolescents With Anorexia Nervosa. *ArchGen Psychiatry*. 2010;67(10):1025-1032

OBESITY:

Chapter: Worobey J., Tepper B.J., Kanarek R. (2015) Nutrition and Behavior. A Multidisciplinary Approach. Cabi. ISBN: 978-1780644455. Chapter: 15

Wilfley, D. E., Kass, A. E., & Kolko, R. P. (2011). Counseling and Behavior Change in Pediatric Obesity. *Pediatric Clinics of North America*, 58(6), 1403–x.

Moyer VA, on behalf of the U.S. Preventive Services Task Force. Screening for and Management of Obesity in Adults: U.S. Preventive Services Task Force Recommendation Statement. *Ann Intern Med*. 2012;157:373-378.

Wadden, T.A., Crerand, C.E. & Brock, J. (2005). Behavioral treatment of obesity. *Psychiatric Clinics of North America*, Vol 28, Issue 1, 151-170

HEALTH PSYCHOLOGY (HELSEPSYKOLOGI):

Implementation intentions: Strong effects of simple plans. Gollwitzer, Peter M. *American Psychologist*, Vol 54(7), Jul 1999, 493-503

King AC, Stokols D, Talen E, Brassington GS, Killingsworth R. Theoretical approaches to the promotion of physical activity: forging a transdisciplinary paradigm. *Am J Prev Med*. 2002 Aug;23(2 Suppl):15-25

Rose G. Sick individuals and sick populations. *Int J Epidemiol*. 2001 Jun;30(3):427-32; discussion 433-4

Stokols D1. Translating social ecological theory into guidelines for community health promotion. *Am J Health Promot*. 1996 Mar-Apr;10(4):282-98

Verplanken B, Faes S. Good intentions, bad habits, and effects of forming implementation intentions on healthy eating. *Eur. J. Soc. Psychol*. (1999) 29, 591-604

Verplanken B, Walker I, Davis A, Jurasek M. Context change and travel mode choice: Combining the habit discontinuity and self-activation hypotheses. *Journal of Environmental Psychology*. 2008; Vol 28: 121-127

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.

Glanz K, Rimer BK. 1995 (2nd edition 2005). *Theory at a Glance: A Guide to Health Promotion Practice*. Bethesda MD: National Cancer Institute. NIH Publ. 05-3896.

Alternativ litteratur på norsk for enkelte tema:

BØKER:

Helsepsykologi:

John Gunnar Mæland (2010) *Forebyggende helsearbeid I teori og praksis*

Spiseforstyrrelser:

Skårderud, F. (2000). *Sterk/svak. Håndboken om spiseforstyrrelser*. Oslo: Aschehoug.
Del 1 (s. 50-73,79-85) Del 2 (s. 94-115, 136-150, 178-192, 207-227)

ARTIKLER OG KAPITLER:

Søvn:

Grønli J og Ursin R. Basale Søvnmekanismer. Tidsskrift for Den norske lægeforening, 2009; 129: 1758-61

Gastrointestinal disorders and stress (Fordøyelselidelser og stress):

Blomhoff, S., Diseth, T.H., Jacobsen, M.B. & Vatn, M. (2002): Irritabel tarm-syndrom – multifaktoriell lidelse hos barn og voksne. Tidsskrift Norsk Legeforening, 12, 1213-1217

Spiseforstyrrelser:

Malt, U.F., Retterstøl, N & Dahl, A.A. (2003) Lærebok i Psykiatri. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo
Kap. 19 (s. 523-547)

Yngvild S. Danielsen (2014). Fedme hos barn. Intervensjoner og atferdsendringer i praksis. Oslo: Kommuneforlaget, Kap. 5-6 (s.57-105).

From: [Petur Benedikt Juliusson](#)
To: [Thorkild Tylleskär](#); [Anesa Mulabecirovic](#); [Stefan Johansson](#)
Cc: [Torunn Olsnes](#); anne.berit.guttormsen@helse-bergen.no
Subject: Re: Sirkulasjonssak til PFU: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden
Date: fredag 22. juni 2018 11:39:46

Også enig.
Beste hilsen, Pétur

From: Thorkild Tylleskär
Sent: Friday, June 22, 2018 10:59
To: Anesa Mulabecirovic; Stefan Johansson
Cc: Torunn Olsnes; anne.berit.guttormsen@helse-bergen.no; Petur Benedikt Juliusson
Subject: RE: Sirkulasjonssak til PFU: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden

Enig.

Thorkild

From: Anesa Mulabecirovic
Sent: Friday, June 22, 2018 10:21 AM
To: Stefan Johansson <Stefan.Johansson@uib.no>
Cc: Torunn Olsnes <Torunn.Olsnes@uib.no>; anne.berit.guttormsen@helse-bergen.no; Petur Benedikt Juliusson <Petur.Juliusson@uib.no>; Thorkild Tylleskär <Thorkild.Tylleskar@uib.no>
Subject: Re: Sirkulasjonssak til PFU: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden

Hei,

Er enig med Stefan. Vi må holde oss til regelverket og tidligere praksis. Denne saken vil sette presedens for hvordan fremtidige lignende saker skal bli behandlet.

Dersom man aksepterer et lavere vitenskapelig nivå i opplæringsdelen nå, vil man måtte gjøre det senere også. Dette vil ha en uheldig konsekvens for oss som PhD-kandidater og graden i sin helhet.

Jeg vil også bemerke at argumentasjon for at et tilsvarende egnet fag ikke tilbys på PhD-nivå ved UiB er svak, da svært mange PhD-kandidater må reise til andre universiteter, både innenlands og utenlands, for å ta kursene de trenger.

Beste hilsen

Anesa Mulabecirovic

22. jun. 2018 kl. 10:01 skrev Stefan Johansson <stefan.johansson@uib.no>:

Hei,

Dette er ikke en lett sak da vi ser at hun kommer i en litt vanskelig situasjon

grunnet at de ikke har bitt om denne vurderingen tidligere i prosessen. Dog er det presentert en løsning med lesepensum som nok ikke skulle ta henne mer enn maks en ukes arbeid å få gjennomført. Så jeg heller mot at forslaget som er presentert er fornuftig. Dog må dette sees i lys av tidligere praksis (og her er jeg på tynn is).

Mvh
Stefan

On 21/06/2018 13:46, Torunn Olsnes wrote:

Hei alle

Kan ikke se at dere har svart på mailen under som dere fikk forrige fredag – kan dere være snille å se på den i løpet av ettermiddagen og gi et svar?

Camilla hadde noen innspill, fint om dere også kommenterer på dem (vedlagt).

Takk
Torunn

From: Torunn Olsnes
Sent: Friday, June 15, 2018 9:22 AM
To: 'Sten Ture Roland Jonsson (Roland.Jonsson@uib.no)' <roland.jonsson@uib.no>; 'anne.berit.guttormsen@helse-bergen.no' <anne.berit.guttormsen@helse-bergen.no>; Stefan Johansson <Stefan.Johansson@uib.no>; 'camilla.krakstad@med.uib.no' <camilla.krakstad@med.uib.no>; Petur Benedikt Juliusson <Petur.Juliusson@uib.no>; Thorkild Tylleskär <Thorkild.Tylleskar@uib.no>; Anesa Mulabecirovic <Anesa.Mulabecirovic@uib.no>
Cc: Kaia Nepstad <Kaia.Nepstad@uib.no>; Evelyn Myrå Holmøy <Evelyn.Holmoy@uib.no>
Subject: Sirkulasjonssak til PFU: Søknad om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden

Hei

Vedlagt er sirkulasjonssak om godkjenning av 100-nivåemne i opplæringsdelen i ph.d.-graden. Saken er diskutert på Forskningsseksjonen i forkant av utsendelse. Programutvalget bes med dette om å vurdere hvorvidt søknaden kan godkjennes. Saksforelegg, søknad og tilleggsinformasjon er vedlagt.

Grunnet behov for rask avklaring settes fristen for tilbakemelding til **onsdag 20. juni 2018 kl. 12.00.**

Vennlig hilsen

Torunn

Torunn Olsnes

Rådgiver

Det medisinske fakultet

Universitetet i Bergen

55586673

torunn.olsnes@uib.no

--

Stefan Johansson, PhD
Professor

The Department of Clinical Science
K.G. Jebsen Centre for Diabetes Research
and
K.G. Jebsen Centre for Neuropsychiatric Disorders
University of Bergen
and
Center for Medical Genetics and Molecular Medicine
Haukeland University Hospital
Bergen
Norway

Email: stefan.johansson@uib.no
Telephone: +47 55971261

Kari Britt Hagen

Deres ref

Vår ref

Dato

2016/1349-TOOL

22.06.2018

Svar på søknad om å få godkjent PSYK140 som del av opplæringsdelen

Viser til din søknad til Programutvalg for forskerutdanning, datert 14.06.18, om godkjenning av PSYK140 – Åtferd, helse og ernæring i opplæringsdelen på ph.d.-programmet.

Du har opplyst til fakultetet at din avhandling er klar for innlevering. Neste møte i programutvalget er berammet til 12.09.18. Da dette er flere måneder fram i tid, ble det besluttet å behandle saken som sirkulasjonssak.

Programutvalg for forskerutdanning har fattet følgende vedtak:

Programutvalg for forskerutdanning godkjenner ikke at kandidaten inkluderer emnet PSYK140 – Åtferd, helse og ernæring i opplæringsdelen, da emnet er et innføringsemne hvor nivået er betydelig lavere enn det som må forventes på ph.d.-nivå. Det er i søknaden ikke presentert tungtveiende grunner til å fravike fakultetets tidligere tolking av regelverket.

Programutvalget foreslår imidlertid at kandidaten utarbeider, og søker om godkjenning av spesialpensum. For å få godkjent 7 studiepoeng, må dette være på minimum 2100 sider. Kandidaten har mulighet til å ta utgangspunkt i pensumlitteraturen fra PSYK140, men det anbefales at dette ikke utgjør mer enn 1/3 av det totale omfanget. Kandidaten bes supplere med ytterligere litteratur for å heve nivået på spesialpensumet og søke omfanget til minimum 2100 sider (tilsvarende 7 stp). Litteraturen bør i hovedsak være bokbasert heller enn artikkelbasert.

Beskrivelse av et eventuelt spesialpensum skal være slik at det er mulig å vurdere innhold, nivå og omfang og bør inkludere en grundig beskrivelse av pensumets relevans for prosjektet, samt beskrive de konkrete læringsmålene og den videre kunnskap som spesialpensumet vil gi. Vurderingsformen må være valgt med tanke på at dette er ph.d.-nivå, jf. Kvalifikasjonsrammeverkets tredje syklus.

Vedtaket kan påklages innen tre uker etter at du har mottatt denne meldingen.

Klagen må være grunngitt og skriftlig, og skal sendes Det medisinske fakultet, postboks 7804, 5020 BERGEN (klage skal ikke sendes som svar på denne e-posten).

Dersom dere har spørsmål omkring vedtaket, kontakt saksbehandler Torunn Olsnes, torunn.olsnes@uib.no.

Vennlig hilsen

Roland Jonsson
Prodekan

Torunn Olsnes
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
Ragna Anne Lind

DET MEDISINSKE FAKULTET

PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING

MØTE 12.09.2018

SAK 27/18

Vedtaks sak: Søknad om godkjenning av nytt emne: CC BIO907

Hva saken gjelder

Søknad om opprettelse av nytt forskerkurs i porteføljen til CC BIO, Kreftrelatert karbiologi, 12 STP. Kurset settes opp som en del av det NFR/SiU finansierte INTPART programmet "*Bergen-Harvard Cancer Studies: A Partnership for Excellent Education and Research*". Målet med kurset er å gi deltagerne teoretisk og praktisk kunnskap om basale prinsipper innen karbiologi, med utvidet fokus på kreftrelatert karbiologi og andre biologiske prosesser der karbiologi er involvert.

Kurset består av tre fulle uker med forelesninger, seminar, teambasert læring og gruppearbeid med presentasjon og diskusjon av disse, samt tilhørende pensumliste og forberedelser til hver kursuke.

Klinisk institutt 1 støtter søknaden og bekrefter at instituttet har ressurser til å drive emnet.

Forslag til vedtak

Programutvalget godkjenner søknad om opprettelse av emnet CC BIO907 Kreftrelatert karbiologi som beskrevet i fremlagt søknad.

Vedlegg

- Følgeliste CC BIO907, fra emneansvarlige Elisabeth Wik og Lars Akslen
- Emnebeskrivelse CC BIO907, med pensumliste
- CC BIO907 Schedule
- K1-anbefaling

EVHO/09.18

Det medisinske fakultet v/

Programutvalget for forskerutdanning

03.09.2018

Søknad om godkjenning av nytt PhD kurs i CCBio sin forskerskole

Vedlagt følger søknad om godkjenning av kurset **Cancer-related vascular biology** som skal gjennomføres innenfor rammene av CCBio sin forskerskole.

CCBio907:

Kurset settes opp som en del av det NFR/SiU finansierte INTPART programmet "*Bergen-Harvard Cancer Studies: A Partnership for Excellent Education and Research*", som er et samarbeid mellom CCBio og Vascular Biology Program at Boston Children's Hospital (Harvard Medical School) og Harvard Kennedy School, med mål om å etablere langsiktige samarbeid der fremragende utdanning og forskning integreres. Hoveddelen av kursinnholdet gis ved forelesere (professores og assistant professores) fra Harvard.

Målet med kurset er å gi deltagerne teoretisk og praktisk kunnskap om basale prinsipper innen karbiologi, med utvidet fokus på kreftrelatert karbiologi og andre biologiske prosesser der karbiologi er involvert. Prinsipper og utfordringer ved persontilpasset medisin blir presentert og drøftet. Kurset vil videre fokusere på bruk av metoder for å studere karbiologi, biomarkører som reflekterer karbiologi ved kreft, og utvikling og anvendelse av disse. Kurset tar mål av seg til å formidle fagkunnskap og stimulere til vitenskapelig tenking og kritisk refleksjon. Det blir gode muligheter til å utveksle kunnskap og erfaringer med verdensledende eksperter innen forskningsfeltene det foreleses fra.

Kurset består av tre fulle uker med forelesninger, seminar, teambasert læring og gruppearbeid med presentasjon og diskusjon av disse, samt tilhørende pensumliste og forberedelser til hver kursuke.

Vedlegg: Emnebeskrivelse med pensumliste og timeplan kursuke-1

Vennlig hilsen

Elisabeth Wik og Lars A. Akslen (emneansvarlige)

NORSK	ENGELSK
Kurskode CCBIO 907	Course code CCBIO 90X
Studienivå: PhD	Course unit level: PhD
Kursnavn: Kreftrelatert karbiologi	Name: Cancer-related vascular biology
Stedkode: 1324200 – Klinisk institutt 1	132400 – Department of Clinical Science
Fagkode (fylles ut av administrasjonen)	Subject code
<p>Kursinnhold : Målet med kurset er å gje deltakarane teoretisk og praktisk kunnskap om basale prinsipp innan karbiologi, med utviding mot kreftrelatert karbiologi og andre biologiske prosesser der karbiologi er involvert. Emnet skal formidle kunnskap om forhold mellom karbiologi og spreing av kreft, samt diagnostikk og behandlingmoglegheiter målretta mot karsystemet. Ein vil gje innføring i bruk av anvende metodar for å studere karbiologi, samt biomarkørar som reflekterer karbiologi ved kreft. Kurset tar mål av seg til å formidle fagkunnskap og samstundes stimulere til vitskapleg tenking, kritisk refleksjon og faglege diskusjonar. Deltakarane får gode moglegheiter til å utveksle kunnskap og erfaringar med kvarandre og med verdslaiande ekspertar innan forskningsfelt som førelesast frå.</p>	<p>Course content: This course will provide broad theoretical and practical understanding of basic aspects of vascular biology, in particular cancer-related vascular biology but also other processes where vascular biology is relevant. The course present knowledge about relationships between vascular biology and cancer progression and diagnostic and treatment options directed towards the vasculature. Applied methods for studying vascular biology and biomarkers reflecting cancer-related vascular biology. Also, the course aims to stimulate to scientific thinking, critical reflection and professional discussions. The students are given possibilities to extended discussions with world leading experts in the field of vascular biology.</p>
<p>Læringsutbytte Etter å ha fullført kurs, skal kandidatene ha:</p> <p>Kunnskap om</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basal karbiologi • Prinsipper og utfordringer ved persontilpassa medisin • Kreft-relatert karbiologi, og hvordan kunnskap om denne anvendes innen kreftbehandling i dag • Forskningsfronten innen kreft-relatert karbiologi • Måter å utnytte kunnskap om karbiologi til å utvikle nye behandlingsstrategier • Kar-relaterte biomarkørar ved kreftdiagnostikk og behandling: forskning og klinisk praksis 	<p>Learning outcomes Upon completing this course the candidate should have:</p> <p>Knowledge regarding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basic vascular biology • Principles and challenges related to personalized medicine • Cancer-related vascular biology, and how knowledge from this is applied within cancer treatment today • Status of frontline research of vascular biology • Ways of exploiting knowledge of vascular biology in search for new treatment strategies

<p>Ferdigheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne formulere problemsstillinger for å planlegge og gjennomføre studier innen kreft-relater karbiologi • Kunne vurdere nytte og begrensinger ved bruk av kreft-relaterede biomarkører • Kunne formidle relevant litteratur og metoder for kreft-relatert karbiologi, med kritisk refleksjon <p>Generell kompetanse</p> <p>Kunne vurdere korleis kunnskap om karbiologi kan føre til økt kunnskap om tumorbiologiske prosesser og mekanismer, og til bedre og mer presis diagnose samt målretta behandling og oppfølging av kreftpasienter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cancer-related biomarkers in cancer diagnostics and treatment: Research and clinical practice <p>Skills</p> <ul style="list-style-type: none"> • Can formulate hypotheses to plan and conduct studies on cancer-related vascular biology • Can consider utility and limitations in use of cancer-related biomarkers • Be able to communicate relevant literature and methods concerning cancer-related vascular biology, with critical reflection <p>General Competency</p> <p>Be able to evaluate how knowledge about vascular biology can assist in understanding tumor biological processes and mechanisms, and as a guide to improved diagnosis, targeted treatment and follow up of cancer patients.</p>
<p>Undervisningsspråk</p> <p>Engelsk</p>	<p>Language of instruction</p> <p>English</p>
<p>Faglig ansvar</p> <p>Førstemanuensis Elisabeth Wik Professor Lars A. Akslen</p> <p>Kurskoordinator</p> <p>Førstemanuensis Elisabeth Wik</p> <p>Administrativt ansvarlig</p> <p>Solveig Witsø, K1, UiB</p>	<p>Academic responsibility</p> <p>Associate professor Elisabeth Wik Professor Lars A. Akslen</p> <p>Course coordinator</p> <p>Associate professor Elisabeth Wik</p> <p>Course Administrator</p> <p>Solveig Witsø, K1, UiB</p>
<p>Kontaktinformasjon</p> <p>Solveig.witso@uib.no Elisabeth.wik@uib.no</p>	<p>Contact</p> <p>Solveig.witso@uib.no Elisabeth.wik@uib.no</p>
<p>Undervisningsperiode</p> <p>Kvart andre år (høst)</p>	<p>Study period</p> <p>Once per second year (fall)</p>
<p>Studiepoeng</p> <p>12 studiepoeng</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tre kursuker á 30 timer: 3 ECTS • Pensum, 2390 sider: 8 ECTS 	<p>Credits (ECTS)</p> <p>12 study points</p> <ul style="list-style-type: none"> • Three course weeks (30hr/w): 3 ECTS • Reading list, 2390 pages: 8 ECTS • Preparatory work case-based

<ul style="list-style-type: none"> • Forberedende arbeid til teambasert læring (10 timer per uke): 1 ECTS 	collaborative learning (10hrs/w): 1 ECTS
<p>Påmelding og -frister Påmelding via https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=5264219 innen 10. september 2018</p> <p>Påmelding via Studentweb innen 1. september. Studenter frå eksterne institusjonar må søkja hospitantrett, frist 1. september http://www.uib.no/mofa/65544/skjemaer-og-avtaler-forskerutdanningen</p>	<p>Course registration and deadlines Register at https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=5264219 before deadline: September 10th, 2018</p> <p>Students from external institutions have to apply for course admission. Deadline: Sept 1st http://www.uib.no/mofa/65544/skjemaer-og-avtaler-forskerutdanningen</p>
<p>Hvem kan delta</p> <p>Emnet retter seg i hovedsak mot master-, forskerlinjestudenter og ph.d.-kandidater ved MED, UiB, men er også åpent for andre studenter, forskere og ansatte ved fakultetet.</p> <p>Ved fulltegnert kurs vil 1) studentar på masternivå og 2) med tilknytning til CCBIO bli prioritert.</p>	<p>Who may participate</p> <p>The course is primarily intended for students at the Master's degree or Medical student research program, or PhD candidates at Medical faculty, UoB, but is also open to other students, researchers and employees. Students at master level and affiliated with CCBIO are given priority.</p>
<p>Krav til forkunnskaper For master- og forskerlinjestudenter: Opptak til masterprogram innen medisin eller andre helsefag ved Universitetet i Bergen eller annen norsk utdanningsinstitusjon.</p> <p>For PhD-studenter: Fullført medisinsk embetseksamen eller mastergrad i celle- eller molekylærbiologi, og tatt opp til PhD-program ved UiB eller andre norske læresteder.</p>	<p>Pre-requirements For master and medical research program students: Admission to the Medical student research program or Master's degree within biomedisin or related areas.</p> <p>For PhD-studenter: Completed cand. Med. Or Master's degree in cell or molecular biology, and admitted to a PhD program at UoB or other Norwegian institutions of higher education.</p>
<p>Program</p> <ul style="list-style-type: none"> • Førelesingar • Forskningsseminar • Teambasert læring (TBL) • Gruppearbeid (eit kvar kursveke; 4-5 studenter per gruppe) • Presentasjon og diskusjon av gruppearbeid • Fordjupingstid • Plenumsdiskusjonar • Smågruppediskusjonar med førelesarane <p>Sjå eksempel på veke-timeplan (vedlagt) Litteratur: sjå obligatorisk pensum under</p>	<p>Program</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Open research seminars • Case-based collaborative learning • Group assignments (one each course week; 4-5 students per group) • Presentation and discussion of assignments • Self-studies • Plenary discussions • Tutored group discussions <p>See schedule course week 1 attached Literature: See mandatory reading list below</p>

<p>Vurderingsform</p> <p>For å stå i emnet, må kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta i 80 prosent av undervisningen. • Førebud seg til og delta aktivt i gruppearbeid. • Gje munnleg presentasjon frå vekas gruppearbeid, med påfølgande diskusjon <p><u>Følgende karakterskala blir nytta:</u></p> <p>Bestått / Ikke bestått</p>	<p>Form of assessment</p> <p>To pass the course, the candidate must:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participate during at least 80% of the course • Participate actively in the group assignments • Give oral presentation based on the weekly assignments <p><u>Grading scale:</u> pass / fail</p>
<p>Undervisningssted</p> <p>Universitetet i Bergen, Campus Haukeland</p>	<p>Course location</p> <p>University of Bergen, Campus Haukeland</p>
<p>Anbefalte forkunnskaper</p> <p>Medisinsk, molekylær-/cellebiologisk eller helsefagleg bakgrunn, eller master- eller ph.d.-prosjekt med molekylær-/cellebiologisk eller medisinsk/helsefagleg innhald. Basal forståelse om kreft og cellebiologi er anbefalt.</p>	<p>Recommended pre-qualifications</p> <p>Medical or health related educational background or PhD project related to medical / health related research. Basic knowledge of cancer and cell biology is recommended.</p>
<p>Utfyllende kursomtale</p>	<p>Supplementary course content</p>
<p>Inngår i opplæringsdel</p> <p>Anbefales som del av opplæringsdelen for ph.d.-kandidater knytt til Forskerskolen til CCBIO og ellers med prosjekt innen kreftforskning</p>	<p>Part of training component</p> <p>Recommended as part of the training component for all candidates affiliated with the Research School for Cancer Studies (RSCS) and other candidates in cancer related projects</p>
<p>Anbefalt litteratur:</p> <p>Se vedlagte pensumliste</p>	<p>Recommended reading list:</p> <p>See attached reading list</p>
<p>Faglig overlapp</p> <p>Nei</p>	<p>Course overlap</p> <p>No</p>
<p>Innledere</p> <p>Bruce Zetter</p> <p>Michael Rogers</p> <p>Marsha Moses</p> <p>Randolph Watnick</p> <p>Diane Bielenberg</p> <p>Magali Saint-Geniez</p>	<p>Lecturers</p> <p>Bruce Zetter</p> <p>Michael Rogers</p> <p>Marsha Moses</p> <p>Randolph Watnick</p> <p>Diane Bielenberg</p> <p>Magali Saint-Geniez</p>

Oddbjørn Straume
Reidunn Edelmann
Elisabeth Wik

Oddbjørn Straume
Reidunn Edelmann
Elisabeth Wik

Literature curriculum for CC BIO907; Cancer-related vascular biology; UoB 2018

1. Biomarkers of the Tumor Microenvironment. Basic Studies and Practical Applications. Editors: Akslen, Lars A., Watnick, Randolph S. (Eds.). Springer Verlag, 2017. Page 1-530.
2. Tumor angiogenesis. Editors: Marmé, Dieter, Fusenig, Norbert. Springer 2008. Page 1-845
3. Tumor Angiogenesis Regulators (2017). CRC Press, eBook. Gonzalez-Perez, Ruben R., Rueda Bo R. (Editors). Page 1-462
4. Aird WC. Phenotypic heterogeneity of the endothelium: I. Structure, function, and mechanisms. *Circ Res.* 2007;100(2):158-173. DOI 10.1161/01.RES.0000255691.76142.4a.
5. Aird WC. Phenotypic heterogeneity of the endothelium: II. Representative vascular beds. *Circ Res.* 2007;100(2):174-190. DOI 10.1161/01.RES.0000255690.03436.ae.
6. Alitalo K. The lymphatic vasculature in disease. *Nat Med.* 2011; 1371-80
7. Bergers G et al, Tumorigenesis and the angiogenic switch. *Nature Rev Cancer.* 2003; 401-10
8. Bielenberg D et al. The contribution of angiogenesis to the process of metastasis. *Cancer J.* 2015; 267-73
9. Carmeliet P et al. Molecular mechanisms and clinical applications of angiogenesis. *Nature.* 2011; 298-307
10. Carmeliet et al. Principles and mechanisms of vessel normalization for cancer and other angiogenic diseases. *Nat Rev Drug Discov.* 2011; 417-27
11. Castadena-Gill J. Antioangiogenic mechanisms and factors in breast cancer treatment. *J Carcinog.* 2016. DOI: 10.4103/1477-3163.176223
12. Donnem T et al. Vessel co-option in primary breast tumors and metastases: an obstacle to effective anti-angiogenic treatment? *Cancer Med.* 2013; 427-36
13. Donnem T et al. Non-angiogenic tumours and their influence on cancer biology. *Nat Rev Cancer.* 2018; 323-36
14. Folkman J, Tumor angiogenesis: therapeutic implications. *N Engl J Med.* 1971 Nov 18;285(21):1182-6.
15. Folkman J. Angiogenesis: an organizing principle for drug discovery? *Nat Rev Drug Discov.* 2007; 273-86
16. Hanahan D, et al, Hallmarks of cancer: the next generation. *Cell.* 2011;144(5):646-74. DOI 10.1016/j.cell.2011.02.013.
17. Jain R. Antiangiogenesis strategies revisited: from starving tumors to alleviating hypoxia. *Cancer Cell.* 2014; 605-22
18. Jain R et al, Biomarkers of response and resistance to antiangiogenic therapy. *Nat Rev Clin Oncol.* 2009; 327-38
19. Kalluri R. Basement membranes: structure, assembly and role in tumor angiogenesis.

- Nat Rev Cancer. 2003; 422-33
20. Kerbel RS. Tumor angiogenesis. *New Engl J Med.* 2008; 2039-49
  21. Kerbel RS. A decade of experience in developing preclinical models of advanced- and early-stage spontaneous metastasis to study angiogenic drugs, metronomic chemotherapy, and the tumor microenvironment. *Cancer J.* 2015; 274-83
  22. Lambert AW, et al, Emerging Biological Principles of Metastasis. *Cell.* 2017;168(4):670-691. DOI 10.1016/j.cell.2016.11.037.
  23. Nagy JA et al, Heterogeneity of the tumor vasculature: the need for new tumor blood vessel type-specific targets. *Clin Exp Metastasis.* 2012; 657-62
  24. Vaahtomeri K, Lymphangiogenesis guidance by paracrine and pericellular factors. *Genes Dev.* 2017; 1615-34.
  25. Vargas AJ et al, Biomarker development in the precision medicine era: Lung cancer as a case study. *Nat Rev Cancer.* 2016; 525-37
  26. Watnick R. The role of the tumor microenvironment in regulating angiogenesis. *Cold Spring Harb Perspect Med.* 2012; 1-20
  27. Weinberg R (2013) Dialogue replaces monologue: Heterotypic Interactions and the Biology of Angiogenesis. In: Weinberg R, *The biology of cancer (2nd edition)*; page 577-640
  28. Weinberg R (2013) Moving out: Invasion and metastasis. In: Weinberg R, *The biology of cancer (2nd edition)*; page 641-723
  29. Weinberg R (2013) The Rational Treatment of Cancer. In: Weinberg R, *The biology of cancer (2nd edition)*; page 797-873
  30. Yadav et al., The biology and therapeutic implications of tumor dormancy and reactivation. *Front. Oncol.* 2018;8:72 DOI 10.3389/fonc.2018.00072
  31. Zheng W et al. Lymphangiogenic factors, mechanisms and application. *J Clin Invest.* 2014; 878-87

Bergen 03.09.2018

Elisabeth Wik

Lars A. Akslen

CCBIO907; Cancer-related vascular biology

CCBIO-VBP INTPART PROJECT: LONG COURSE 2018

COURSE WEEK 1

RESPONSIBLE: Prof Bruce Zetter, Assistant Prof. Michael Rogers (Vascular Biology Program, Boston Children's Hospital and Harvard Medical School)

TOPICS OF THE WEEK: Introduction to vascular biology (VB) and VB-related therapeutic approaches

TENTATIVE SCHEDULE:

DAYS/HOURS	0900-1000	1000-1030	1030-1200	1200-1300	1300-1400	1400-1415	1415-1500
MONDAY	Registration	Course Introduction – Rogers and Zetter	Case-based Collaborative Learning: Development Vascular Biology – Rogers	Lunch	Contemporary Cancer Biology 1: Tumor Initiation - Rogers	Coffee	Contemporary Cancer Biology 2: Tumor Metastasis - Zetter
	0900-1030	1030-1045	1045-1200	1200-1300	1300-1400	1400-1415	1415-1500
TUESDAY	Case-based Collaborative Learning 2: Tumor Progression - Rogers	Coffee and discussions	Precision Medicine: What is it Good For? – Rogers and Zetter	Lunch	Tumor Perfusion - Rogers	Coffee	Treating Cancer in Humans - Zetter
	0900-1000	1000-1030	1030-1200	1200-1300	1300-1400	1400-1415	1415-1500
WEDNESDAY	Self-studies/assignments		-----	Lunch	-----	-----	***
	0900-1000	1000-1100	1100-1200	1200-1300	1300-1500		
THURSDAY	Rogers Research Seminar	Coffee and discussions	Zetter Research Seminar	Lunch	Self-studies/assignments (1300-1500)		
	0900-1000	1000-1030	1030-1200	1200-1300	1300-1400	1400-1415	1415-1500
FRIDAY	Presentations (assignments)	Coffee and discussions	Presentations (assignments)	Lunch	Presentations (assignments)	Coffee	Summing up

*** CCBIO special seminar: **Excellence in research** (1300-1600)

UNIVERSITETET I BERGEN

Klinisk institutt 1

**Programutvalget for forskerutdanning,
Det medisinske fakultet
Universitetet i Bergen**

Bergen 4. september, 2018

Vedrørende søknad om godkjenning av nytt PhD kurs i CCBIO sin forskerskole

Det vises til vedlagt søknad om godkjenning av kurset ***Cancer-related vascular biology*** (***CCBIO907***) som skal gjennomføres innenfor rammene av CCBIO sin forskerskole.

Det bekreftes herved at Klinisk institutt 1 godkjenner opprettelsen av emnet, og at det finnes tilstrekkelig med ressurser til å drive emnet.

Med vennlig hilsen

Kjell-Morten Myhr
Instituttleder

Diskusjonssak: Interne retningslinjer for tildeling av formidlingspoeng

---

Hva saken gjelder

Formidlingsaktiviteter i opplæringsdelen i ph.d.-graden utgjør totalt seks (6) studiepoeng, og godkjennes samlet. Følgende aktiviteter kan godkjennes som formidlingsaktiviteter:

- Deltakelse i nasjonal eller regional konferanse med fremleggelse
- Deltakelse i internasjonal konferanse med fremleggelse
- Original faglig eller populærvitenskapelig forelesning
- Populærvitenskapelig skriftlig artikkel/kronikk innen eget fagfelt, eller faglig artikkel som ikke utgjør grunnlag for opptak eller inngår i avhandling

Programutvalget diskuterte på møte 29.11.17 (sak 37/17) hvilke krav som skal ligge til grunn for å oppnå formidlingspoeng.

Programutvalget bes om en oppfølging av dette om å diskutere følgende:

- Hvilke krav skal settes til at et arrangement kan godkjennes som nasjonal eller regional konferanse, herunder:
  - o Bør det settes minimumskrav til antall ulike institusjoner som bør være representert blant foredragsholdere?
  - o Kan arrangement mellom ett eller flere regionale helseforetak og ett eller flere norske læresteder godkjennes?
  - o Hvor bredt bør arrangementet kunngjøres og gjennom hvilke kanaler (åpne/interne)?
  - o Kan to kandidater som presenterer sammen (eks. poster/muntlig presentasjon) begge få formidlingspoeng for samme presentasjon?
- Hvilke krav skal settes til at et arrangement kan godkjennes som internasjonal konferanse, herunder:
  - o Bør det settes minimumskrav til antall ulike institusjoner som bør være representert blant foredragsholdere?
  - o Kan arrangement mellom ett eller flere regionale helseforetak og ett eller flere utenlandske læresteder godkjennes?
  - o Hvor bredt bør arrangementet kunngjøres og gjennom hvilke kanaler (åpne/interne)?
  - o Kan to kandidater som presenterer sammen (eks. poster/muntlig presentasjon) begge få formidlingspoeng for samme presentasjon?
- Hvilke krav skal settes til at en formidlingsaktivitet kan godkjennes som original faglig/populærvitenskapelig forelesning, herunder:
  - o Kan undervisning gitt til skoleklasser (grunnskole/videregående) godkjennes?

Programutvalgets beslutninger er ikke ment å inngå i retningslinjer for beregning av studiepoeng i opplæringsdelen, men snarere å utgjøre et administrativt verktøy internt i seksjonen.

Vedlegg

- Retningslinjer for beregning av studiepoeng i opplæringsdelen

KANE/05.18

OPPLÆRINGSDELEN I FORSKERUTDANNINGEN VED DET MEDISINSKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN. RETNINGSLINJER FOR BEREKNING AV STUDIEPOENG I PhD-GRADEN.

Vedtatt av Styret ved Det medisinsk-odontologiske fakultet 17. oktober 2012, revidert og oppdatert av Programutvalg for forskerutdanning 5. september 2016. Erstatte retningslinjer av 9. april 2008, med endringer av 23. juni 2010 og 15. desember 2010. Oppdatert 23. juni 2017 etter fakultetets navneendring.

Det vises til Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, vedtatt 20.06.2013.

Opplæringsdelen i forskerutdanningen består av 30 studiepoeng (stp.), hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Dersom kandidaten har oppnådd flere enn 30 stp. vil ikke de som overskrider 30 inngå i opplæringsdelen. Den resterende delen av forskerutdanningen (2,5 årsverk) skal benyttes til kandidatens prosjekt.

Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst 5 studiepoeng. Det er også et krav at opplæringsdelen skal inneholde trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten. Ved Det medisinske fakultet inngår også midtveisevalueringen i opplæringsdelen. Opplæringsdelen skal planlegges i samråd med veileder, og skal inneholde faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme

Plan for opplæringsdelen skal være del av søknad om opptak til forskerutdanningen, men planen vil i mange tilfeller bli endret underveis. Endringer skal skje i samråd med veileder. Det kan søkes om godkjenning av opplæringsdelen i flere omganger, på eget skjema som finnes på fakultetets nettsider: <http://www.uib.no/mofa/forskning/forskerutdanning/skjemaer-og-avtaler-forskerutdanningen>.

Foreldelsesfrist

Eksamener eller andre opplæringselementer som ved søknad om opptak er eldre enn 5 år ved opptak i ph.d.-programmet kan ikke inngå i opplæringsdelen. Godkjenning av spesialistutdanning, kurs i forsøksdyrlære som del av opplæringsdelen, samt opplæringsdel godkjent som del av fullført Forskerlinje unntas fra 5-årsregelen.

Frist for å få godkjent opplæringsdelen

Opplæringsdelen må være komplett og godkjent som helhet før søknad om innlevering av doktorgradsarbeid kan leveres. Det anbefales at opplæringsdelen er komplett i god tid før planlagt innlevering. Søknad om godkjenning av opplæringsdelene skal være mottatt av fakultetet senest fire uker før planlagt innlevering.

Opplæringsdelen ved Det medisinske fakultet

Obligatorisk del:

- a. Grunnkurs i medisinsk og helsefaglig forskning: MEDMET1 8 studiepoeng eller INTH301 6 studiepoeng. Omfatter emner i vitenskapsteori, forskningsetikk og vitenskapelige metoder. Tilsvarende kurs fra andre institusjoner kan godkjennes etter særskilt søknad.
- b. Formidlingsaktiviteter tilsvarende 6 studiepoeng. Disse godkjennes samlet under emnekoden FORMIDL901. Alle formidlingsaktiviteter må dokumenteres samtidig. Formidling ut over 6 studiepoeng godkjennes ikke i opplæringsdelen. Se tabell under for hva som kan inngå og hvordan det skal dokumenteres.

Tabell for beregning av studiepoeng i opplæringsdelen

Kategori	Aktivitet	Stp.	Beskrivelse
Obligatorisk del: Grunnkurs	Grunnkurs: MEDMET1	8 stp.	Vitenskapsteori og etikk. Kandidatene skal ta <u>ett</u> av disse kursene.
	Grunnkurs: INTH301	6 stp.	
Obligatorisk del: Formidling	Formidling: FORMIDL901 Godkjennes samlet.	6 stp.	Formidlingspoeng kan oppnås ved deltakelse på nasjonal eller internasjonal kongress, ved forelesning eller artikkel. Se spesifikasjoner under.
	Deltakelse i nasjonal eller regional konferanse med fremleggelse (poster eller muntlig innlegg). For å kunne godkjennes i denne kategorien, må arrangementet ha deltakelse og foredragsholdere fra flere institusjoner. Presentasjon av forskningsresultater på institusjonsinterne seminarer godkjennes ikke som nasjonal/ regional konferanse.		1 stp. pr. fremleggelse, maks 3 stp. kan oppnås på denne måten. Det skal være ulike elementer i ph.d.-prosjektet som presenteres. Samme fremleggelse presentert ved flere anledninger vil kun gi uttelling en gang, med mindre det er snakk om en poster og ett muntlig innlegg. <u>Dokumentasjon:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Fremleggelsen (poster, abstract, power point-presentasjon etc.) og, • Programmet for konferansen (og evt. utdrag fra abstractbok) der deltakelse, dato, sted og arrangør fremgår og, • Bekreftelse på deltagelse fra konferansearrangør dersom dette ikke fremgår av programmet

	Dyreforsøkskurs: LAS301 og LAS302 eller LAS303	6 + 4 stp.	Kurs i forsøksdyrlære (Felasa C), kun obligatorisk for kandidater som har prosjekter der forsøk på dyr er involvert.
Valgfri del	Studiepoengberegnet forskerkurs ved universitet eller høyskole		Krediteres med det oppgitte ant. stp. <u>Dokumentasjon:</u> <ul style="list-style-type: none"> Bekreftelse på bestått kurs (kursbevis/karakterutskrift)
	Forskerkurs ved andre institusjoner som ikke er studiepoengberegnet		Krediteres etter ECTS-normering (1 studiepoeng per 25-30 timers arbeid inkl. pensumlesing og eksamen). Studiepoeng beregnes for hvert kurs på bakgrunn av innsendt kursbeskrivelse, pensumliste med sidetall, timeplan og bekreftelse på gjennomført kurs fra kursarrangør.
	Individuelt lesepensum	300 sider gir 1 stp.	Maks 10 stp. kan oppnås på denne måten (3000 sider). Etter søknad til Programutvalg for forskerutdanning og eksaminasjon ved kandidatens institutt. <u>Dokumentasjon:</u> <ul style="list-style-type: none"> Pensumliste med antall sider Begrunnet søknad fra kandidat og hovedveileder der nivå og omfang er beskrevet Anbefaling fra institutt der nivå og omfang er vurdert
	Studie- eller forskningsopphold ved utenlandsk institusjon	1.5 stp./ uke.	Minimum to ukers opphold. Inntil 6 studiepoeng kan oppnås på denne måten. <u>Dokumentasjon:</u> <ul style="list-style-type: none"> Rapport om oppholdet, signert av kandidat og veileder Bekreftelse fra vertsinstitusjonen
	Godkjent medisinsk eller odontologisk spesialitet	5 stp.	Det gis studiepoeng for inntil én spesialitet. Andre enn medisinske / odontologiske spesialiteter etter egen vurdering, se over.

DET MEDISINSKE FAKULTET

PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING

MØTE 12.09.2018

SAK 29/18

Høring – Ny forskrift for ph.d.-graden

Hva saken gjelder

I universitetsstyresak 129/17 «Fremtidig organisering og kvalitetssikring av forskerutdanningen ved Universitetet i Bergen» fattet universitetsstyret vedtak om at ph.d.-forskriften skulle revideres for å hjemle overgangen til fakultetsvise ph.d.-programmer og det nye kvalitetssikringssystemet.

Forskningsadministrativ avdeling har revidert ph.d.-forskriften i tråd med styrets vedtak. Forskriften har også blitt revidert på andre punkter for å være i tråd med gjeldene rett. Forskriftsutkast har tidligere blitt sendt fakultetene som har gitt innspill til innholdet. Forskningsutvalget har drøftet forskriften og gitt grundige innspill.

Forskriften er nå sendt på høring til fakultetene med høringsfrist 28. september. Etter planen skal forskriften styrebehandles 29. november 2018. Deretter vil fakultetene få noe tid til å ferdigstille sine programbeskrivelser, som deretter vil bli vedtatt i Universitetsstyret 21. februar 2019.

Programutvalget bes drøfte og komme med innspill til vedlagte utkast til høringsuttalelse.

Vedlegg

1. Utkast til ny forskrift fra FAA
2. Utkast til høringssvar fra MED
3. Innspill fra fakultetsstyret (deles ut i møtet)
4. Innspill fra instituttene

TOOL/09.18

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 20. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

Dersom det i den enkelte ph.d.-kandidats opplæringsdel inngår kurs/emner som normalt tilbys på masternivå (300-emner), gjelder de reglene som er fastsatt for disse nivåene, jf. lov om universiteter og høyskoler, forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og fakultetenes utfyllende regler til nevnte forskrift og de enkelte studieplanene og emnebeskrivelsene.

For ph.d.-kandidater som i forbindelse med fellesgrader oppholder seg ved andre institusjoner eller arbeidsplasser som ledd i forskerutdanningen, gjelder også vedkommende institusjons regler.

For opplæringsdelen, jf. § 7, gjelder universitets- og høyskolelovens disiplinærregler ved siden av forskriften her, jf. lovens § 4-7. For øvrig gjelder disiplinærreglene i forskriften her, jf. § 5-5-2.

Dersom ph.d.-kandidaten er arbeidstaker ved Universitetet i Bergen eller andre steder, gjelder også lover og avtaler som er fastsatt for arbeidsforholdet.

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen xx.xx.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi ph.d.-kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal ph.d.-kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal ph.d.-kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Styret ved Universitetet i Bergen har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved institusjonen. Ansvaret for gjennomføringen av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder. Ansvaret for

arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen organiseres i programmer som er normert til 3 års fulltidsstudier.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av *opplæringsdelen*, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Universitetsstyret oppretter og nedlegger program for ph.d.-utdanningen ved det enkelte fakultet.

koordinering av tverrfaglig og tverrfakultær ph.d.-utdanning skal ivaretas av et vertsfakultet.

§ 4. Kvalitetssikring av opplæringsdelen

Fakultetene skal kvalitetssikre emnene i ph.d.-utdanningens opplæringsdel i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring av emner på bachelor- og masternivå. Se Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia.

Del II. Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdige utdanning som grunnlag for opptak. Fakultetet kan i utfyllende regler stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med institusjonens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknad om opptak til ph.d.-utdanningen:

Søknadsskjema

Avtale om opptak.

Rektor kan fastsette regler om utforming av programbeskrivelser. Fakultetet selv fastsetter og endrer programbeskrivelsen for det enkelte ph.d.-programmet. Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå. Det skal legges til rette for tverrfaglig ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet kan vedta utfyllende regler til denne forskriften, særlig om temaer knyttet til opptakskrav, opptaksvedtak, avtaleperiode og opplæringsdelen.

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-program, om godkjenning av opplæringsdelen, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.

Kandidater ved tverrfakultære utdanningstilbud skal knyttes til et ph.d.-program ved ett av universitetets fakulteter.

§ 4. Kvalitetssikring

Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Bergen.

Del II Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan stille ytterligere krav til opptak.

Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette.

Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Universitetet i

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Søknaden bør inneholde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Dokumentasjon for utdanningen som skal . ligge til grunn for opptaket. 2 Prosjektbeskrivelse som omfatter:<ul style="list-style-type: none"> - faglig redegjørelse for prosjektet - fremdriftsplan - finansieringsplan - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser - eventuelle planer for opphold ved annen (inkl. utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet - faglig formidling - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter - plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket - forslag om minst én veileder og angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø - redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden. <p>Det fagmiljøet ph.d.-kandidaten skal knyttes til, bør delta aktivt i utformingen av prosjektbeskrivelsen og i opplegget for selve ph.d.-utdanningen.</p> <p>Ph.d.-kandidaten og hovedveileder bør raskest mulig og senest innen tre (3) måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Prosjektbeskrivelsen bør gjøre rede for tema, problemstillinger samt valg av teori og metode.</p> <p>Institusjonen kan kreve residensplikt.</p> <p>Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart</p>	<p>Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.</p>
--	---

av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. § 5-3.

Dersom søker ønsker å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i forskriftens § 10-4, skal søknad om dette leveres sammen med planen for studiet.

Fakultetet fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Fakultetet kan sette ytterligere vilkår for opptak i sine utfyllende regler.

§ 5-2. Framgangsmåten ved opptak

Søknad om opptak skal stiles til det fakultetet som har det fagområdet det søkes opptak til og sendes gjennom det instituttet søkeren ønsker å bli knyttet til. Fakultetet kan i sine utfyllende regler fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere hvis antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner.

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for forskerutdanning og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt. Dersom prosjektets art gir grunn til det, skal det legges vekt på planens redegjørelse for de rettslige og etiske problemstillingene.

Fra tilsagn om opptak er gjort kjent for ph.d.-kandidaten, skal det ikke gå mer enn én måned før signert avtale om ph.d.-utdanning foreligger.

§ 5-3. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden, se § 5-2 tredje ledd.

§ 5-2. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak fattes av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan rangere kvalifiserte søkere når antall søkere overstiger

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden/opptaksperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak bør nektes hvis:

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5-1.

§ 5-4. Opptaksperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Maksimaltid på et ph.d.-program er normalt 8 år fra startdato. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke.

Avtaleperioden kan forlenges ved permisjoner som følger av kandidatens rettigheter som arbeidstaker, eller gjennom rettigheter gitt gjennom andre finansieringskilder.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges opptaksperioden tilsvarende.

Opptaksperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort/publisert og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden.

opptakskapasiteten.

Fakultetet selv kan fastsette ytterligere vilkår for opptak.

Opptaksvedtaket skal fastsette avtaleperiode og oppnevne minst én veileder.

Opptak skal nektes om:

- a) avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- b) de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- c) søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av doktorgradsprogrammet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp på doktorgradsprogrammet.

§ 5-3. Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år.

Unntaket er kandidater som deltar i organisert dobbelkompetanseutdanning. Her kan fakultet som tilbyr dobbelkompetanseutdanning gi egne regler for Avtaleperioden. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges Avtaleperioden tilsvarende.

Avtaleperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge. Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Selv om studieretten har opphørt, kan

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge.

Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Etter opptaksperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter etter ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til universitetets infrastruktur. Ph.d.-kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Ph.d.-kandidaten, veilederen eller fakultetet kan ta initiativ til å avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner

kandidaten søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-4. Ph.d.-avtalen

Opptak til ett av Universitetet i Bergens ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Ph.d.-avtalen underskrives av kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet kandidaten er tatt opp ved. Ph.d.-avtalen inneholder bestemmelser om partenes rettigheter og plikter i Avtaleperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-2.

Kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.

Vesentlige endringer i ph.d.-avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidat med ekstern finansiering eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom Universitetet i Bergen og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Kandidat og fakultet kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner spørsmål om eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, utstyr og

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

spørsmål om eventuelle tilsetningsforhold, finansiering, utstyr og rettigheter til resultater.

Ved frivillig avslutning som skyldes ph.d.-kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet fakultet, skal ph.d.-kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning

Fakultetet kan beslutte tvungen avslutning før avtalt tid for ph.d.-utdanningen er utløpt. Slik tvungen avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- Gjentatte og vesentlige brudd fra ph.d.-kandidaten side av informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt.
- Vesentlig forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet av en slik art at det skaper begrunnet tvil om ph.d.-kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning, må den vesentlige forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, som fusk som rammes av reglene i universitets- og høyskolelovens § 4-7.
- Opptreden fra en kandidat som bryter med den tilliten som må foreligge mellom universitet og ph.d.-kandidat under gjennomføringen, også straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen.

Vedtaket om tvungen avslutning gjøres av det fakultetet hvor ph.d.-kandidaten er opptatt etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved universitetet, kan avtalen kun avsluttes dersom

rettigheter til resultater.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan fakultetet selv vedta tvungen avslutning av utdanningen:

- a) Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- b) Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9.
- c) Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid.

Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.

Vedtaket etter denne paragrafen fattes av fakultetsstyret. Klager behandles av Den sentrale klagenemnda.

§ 5-5-3. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver og uredelighet

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av fusk fattes av fakultetet selv etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av uredelighet fattes av fakultetet selv etter uttalelser i Redelighetsutvalget.

§ 5-6. Oppsigelse og avskjed

En kandidat som er tilsatt ved Universitetet i Bergen kan sies opp fra sin stilling som stipendiat når det er saklig grunn i virksomhetens eller kandidatens forhold, jf. statsansatteloven §§ 19 og 20, eller avskjediges

part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, fakultetet og den eksterne parten.

Dersom ph.d.-kandidaten er knyttet til annen arbeidsplass, skal det inngås avtale som regulerer arbeidsvilkårene, tid til doktorgradsarbeidet, driftsmidler og behov for vitenskapelig utstyr. Avtalen skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskningsmiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid.

I tilfeller hvor ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må institusjonens retningslinjer for slikt samarbeid følges og egne avtaler inngås på fastsatte skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

Avtalen skal angi tidspunktet ph.d.-utdanningen påbegynnes.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Ph.d.-kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas ved grunnenhet/fakultetet. For ph.d.-kandidat med ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom grunnenhet/fakultetet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle ph.d.-kandidaten gjøres, eller umiddelbart etterpå.

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultet, institutt og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 6-1. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning, og ph.d.-kandidaten skal ha jevnlig kontakt med sin(e) veileder(e) og skal inngå i et aktivt forskningsmiljø. Ph.d.-kandidaten skal ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet i seminar.

Når arbeidet med en ph.d.-avhandling involverer flere institutt, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte institutt nedfelles i egen avtale (opptaksavtale del B). Dette gjelder også når veilederne for en avhandling kommer fra ulike institutt. Se eget punkt i opptaksavtalen om dette.

Ph.d.-kandidaten bør som hovedregel ha to veiledere, hvor en oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra veiledning av kandidater på master- og/eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder har det faglige og administrative hovedansvaret for ph.d.-utdanningen for ph.d.-kandidaten og skal være ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige. Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der ph.d.-kandidaten er tatt opp, eller fra institusjoner godkjent av fakultetet. Ekstern veileder kan være hovedveileder basert på avtaler mellom den institusjonen vedkommende er ansatt ved og UiB. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra fakultetet.

Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.

Ekstern veileder er en veileder fra et annet fakultet enn det ph.d.-kandidaten er tatt opp ved, eller som kommer fra en institusjon utenfor Universitetet i Bergen.

§ 6-1. Oppnevning av veiledere

Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere. En oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder skal være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere.

Veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne skal ha erfaring fra veiledning av kandidater på master- eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der kandidaten er tatt opp. Fakultetet kan oppnevne ekstern hovedveileder. I slike tilfeller skal medveileder være tilsatt ved fakultetet.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», §§ 6 til 10, gjelder for veilederne.

Kandidat og veileder kan be institusjonen om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet. Avgjørelse fra fakultetet kan påklages til den sentrale klagenemda.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for veilederne.

§ 6-2. Veiledningens innhold

Ph.d.-kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthypigheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. Midtveisevaluering

Hver ph.d.-kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Fakultetet bestemmer tidspunkt og form og kan gi alminnelige retningslinjer. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt.

Midtveisevalueringen, i likhet med den jevnlig rapporteringen, har som hovedformål å hjelpe ph.d.-kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill

§ 6-2. Veiledningens innhold

Hovedveileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling og progresjon og skal være kandidatens primære kontakt.

Kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Universitetet i Bergens etiske retningslinjer skal ligge til grunn for veiledningsforholdet. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthypigheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. Midtveisevaluering

Hver kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt. Midtveisevalueringen har som hovedformål å hjelpe kandidaten til å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder og kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor

som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.

§ 6-4. Avslutning av veiledningen

Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i denne forskriften og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått.

Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

I forbindelse med denne beslutningen skal fakultetet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.

Veilederen/veilederne og fakultetet skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.

Tvister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultetet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

normert tidsramme.

Retningslinjene for midtveisevaluering fremgår av fakultetets programbeskrivelse.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir

Ph.d.- utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Institusjonen har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard, med gjennomføring av et vitenskapelig arbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom institusjonen ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen skal inneholde faglig og metodisk skoleing som er ønskelig av hensyn til arbeidet med avhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. I tillegg skal opplæringsdelen gi trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten. Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som minst gir fem (5) studiepoeng.

Fakultetet er ansvarlig for å gi alle ph.d.-kandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom fakultetet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre

utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard. Opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng. Utover dette fastsetter fakultetet selv hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og rangeringsregler for opptak til kurs eller emner på ph.d.-nivå som tilbys ved fakultetet.

Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i Lov om universiteter og høyskoler samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet selv fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at kurs og andre faglige aktiviteter gjennomført utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen.

enheter/fakulteter, eller ved en annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring. Faglige nettverk og forskerskoler kan involveres.

Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere intensive samlinger eller i annen form godkjent av fakultetet. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som del av opplæringen. Som et ledd i opplæringsdelen kan ph.d.-kandidaten holde vitenskapelige innlegg, seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i faglig formidling. Populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.

Alle som er tatt opp til ph.d.-utdanningen, skal følge opplæringsdelen. Det kreves dokumentasjon for at ph.d.-kandidaten har tilegnet seg nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan skje gjennom obligatoriske praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesninger, seminarundervisning eller i form av vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige artikler eller i annen form godkjent av fakultetet.

Fakultetet kan likevel frita for deltakelse i deler av opplæringsprogrammet når tilsvarende krav er oppfylt ved annen enhet/fakultet eller institusjon som gir godkjent opplæring. Det kan også gis helt eller delvis fritak for slik deltakelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres, for eksempel ved forskningsopphold ved annen forskningsinstitusjon, gjennom faglige nettverk og deltakelse i nasjonale eller internasjonale forskerkurs og forskerskoler.

§ 8. Ph.d.-kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven),

§ 8. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Kandidater som har lovhjemlede permisjoner fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd, av 18.12.2006.

Kandidaten må sørge for at lærestedet blir informert om permisjoner som blir innvilget av

<p>kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene skal sendes til og godkjennes av fakultetet eller av andre enheter som fakultetet har delegert dette til.</p> <p>Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidaten plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p> <p>Ph.d.-kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets</p>	<p>arbeidsgiver, hvis disse to ikke er de samme.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen på fastsatt måte og til fastsatte frister. Fakultetet går gjennom rapportene.</p> <p>Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom planen for prosjektet og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av fakultetet selv.</p> <p>Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, forskningsetisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.</p> <p>Avhandlingen kan være et frittstående arbeid</p>
---	---

vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som ph.d.-kandidaten tidligere har fått godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Fellesarbeid godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. § 10-1) forutsatt at ph.d.-kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra de øvrige forfatterne, eller sentrale representanter for disse og eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at ph.d.-kandidatens innsats kan identifiseres. Fellesarbeid bør i størst mulig grad avtales på forhånd.

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge normene for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver ph.d.-kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid

eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som kandidaten tidligere har fått godkjent for ph.d.-graden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samvirke med andre forfattere, skal kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og Universitetet i Bergens retningslinjer for medforfatterskap og internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats i hvert enkeltarbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf. § 11-3.

§ 10-4. Språk

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk, norsk, svensk eller dansk. Dersom ph.d.-kandidaten ønsker å benytte et annet språk enn disse, skal det være søkt og gitt tillatelse til dette ved opptak, jf. § 5-1.

§ 10-5. IPR-rettingheter

Universitetets IPR-reglement, se Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen, vedtatt av universitetsstyret i sak 74/10 (1. desember 2010), gjelder for alle som er tatt opp som ph.d.-kandidater innenfor ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Dersom ph.d.-kandidaten er ansatt ved en institusjon som har et annet reglement enn det UiB har, må forhold knyttet til IPR og regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner nedfelles i avtale.

Den som skaper et forsknings- eller arbeidsresultat, har i utgangspunktet rettighetene til dette med mindre annet følger av lov, avtale eller Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen. I reglementet er det bestemmelser om plikten som er gitt i lov om å melde fra om resultater fra forskning som kan ha potensial for næringsmessig utnyttning.

Del IV. Fullføring

opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested.

§ 10-4. Språk

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

§ 10-5. Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Kandidater som er tilsatt ved Universitetet i Bergen har meldeplikt om arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet etter lov 17. april 1970 nr. 21 om arbeidstakeroppfinnelser, åndsverkloven 12. mai 1961 nr. 2 og kretsmønsterloven 15. juni 1990 nr. 27, samt andre arbeidsresultater som er omfattet av Universitetet i Bergens politikk for immaterielle rettigheter.

For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom Universitetet i Bergen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må være fastsatt i skriftlig avtale.

For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom Universitetet i Bergen og kandidaten.

Del IV. Fullføring

§ 11. Søknad om bedømmelse

§ 11-1. Innlevering

<p>§ 11. Bedømmelse</p> <p>§ 11-1. Grunnlag for bedømmelse</p> <p>Doktorgraden tildeles på grunnlag av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a Godkjent gjennomføring av<ul style="list-style-type: none"> . opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse b Godkjent vitenskapelig avhandling<ul style="list-style-type: none"> . c Godkjent prøveforelesning over oppgitt<ul style="list-style-type: none"> . emne og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas. <p>§ 11-2. Tidsbruk fra innlevering til disputas</p> <p>Institusjonen må bestrebe at tiden fra innlevering av avhandlingen til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.</p> <p>Det er hovedveileders ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.</p> <p>§ 11-3. Innlevering, tilbaketrekking</p> <p>Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til det fakultet ph.d.-kandidaten er knyttet til. Med søknaden skal det følge det antallet eksemplarer av avhandlingen som fakultetet bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent, jf. § 7-2. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antallet eksemplarer som kreves av det enkelte fakultet. Avhandlingen leveres i standardisert format og i den form (papirbasert/elektronisk) fakultetet bestemmer.</p> <p>Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.</p> <p>Som vedlegg til søknaden skal følge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avhandlingen i godkjent format og i henhold til institusjonens bestemmelser i den form og det antall eksemplarer institusjonen har bestemt	<p>Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til fakultetet. Kravene for å tildele ph.d.-graden fremgår av § 2-3.</p> <p>Søknaden kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.</p> <p>Fakultetet selv fastsetter i programbeskrivelsen hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden.</p> <p>Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.</p> <p>Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.</p> <p>§ 11-2. Innlevering til ny bedømmelse</p> <p>En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.</p> <p>Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.</p> <p>Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.</p>
--	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, som etiske avklaringer jf. § 5-1 annet ledd
- Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10-2
- Erklæring om ph.d.-arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang
- Erklæring om at ph.d.-arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Søknader som ikke fyller kravene, skal avvises.

§ 11-4. Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra vedkommende institutt, en sakkyndig bedømmelseskomité på minst 3 medlemmer. Begrunnelsen bør vise hvordan komiteén samlet dekker avhandlingens fagfelt.

Fakultetet utpeker en av sine representanter til komitéens leder. Når særlige grunner tilsier det, kan fakultetet oppnevne en administrativ leder som ikke deltar i den faglige bedømmelsen av avhandlingen. Så vidt mulig skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til UiB. Minst ett av medlemmene bør være fra utenlandsk lærested. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Det kjønn som ph.d.-kandidaten har, bør være representert i komiteen. Komiteen skal normalt settes sammen slik at begge kjønn er representert. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komitéens medlemmer, og jf. lovens § 10.

Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komitéen, men kan om ønskelig innkalles til samtaler i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeid med avhandlingen. Oppnevnt veileder kan heller ikke administrere komitéens arbeid eller lede disputasen. Dette må imidlertid ikke hindre samarbeid om grader med institusjoner som har en annen praksis.

§ 11-3. Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet selv har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Grunnenheten foreslår bedømmelseskomité. Forslaget skal begrunnes og vise hvordan komiteen samlet dekker avhandlingens fagfelt. Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet. Fakultetet selv fatter beslutning om hvorvidt merknadene skal tas til følge.

Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om å få avhandlingen bedømt er godkjent til komiteen er oppnevnt.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- flertallet er uten hovedstilling ved Universitetet i Bergen
- ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Det bør normalt ikke gå mer enn én måned fra avhandlingen innleveres til ph.d.-kandidaten underrettes om komitéens sammensetning. Ph.d.-kandidaten skal gis anledning til å innlevere skriftlige merknader om komitéens sammensetning, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, se § 12-5, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén delta i den nye komitéens arbeid.

Komiteens innstilling skal normalt foreligge senest tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen.

§ 12. Komitéens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Komitéens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader

Komiteén gir en begrunnet innstilling innen en frist satt av fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Dissenser skal begrunnes. Komiteén kan kreve framlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes ph.d.-kandidaten, som gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom ph.d.-kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteén før fakultetet gjør realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetsstyret eller det organet dette bemyndiger.

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

- flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer

Dersom kriteriene fravikes skal dette begrunnes særskilt. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteen. Fakultetet utpeker en av sine representanter til komiteens leder.

§ 12. Bedømmelseskomiteens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Bedømmelseskomiteens innstilling og kandidatens merknader

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden, innen fakultetets fastsatte frist. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes. Bedømmelseskomiteen kan kreve framlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle dissenser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes kandidaten, som gis en frist på ti (10) virkedager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet gjør vedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultet selv.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av enstemmig innstilling

Dekanen kan på fullmakt godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Dersom dekanen legger innstillingen fram for fakultetsstyret, og dersom minst 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer finner at det er begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal fakultetsstyret innhente avklaring fra bedømmelseskomiteen. Hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige som skal gi individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer stemmer mot den opprinnelige innstillingen, kan fakultetsstyret vedta å gå mot den opprinnelige innstillingen, selv om konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte av én eller begge av de to nye sakkyndige.

§ 12-4. Fakultets behandling av delt innstilling

Dersom det er dissens i komitéen, kan fakultetsstyret uten ytterligere bedømmelse gjøre vedtak i saken med 2/3 flertall. Dersom 2/3 flertall ikke oppnås, skal fakultetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen, eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige, som gir individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

Kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Fakultetet fastsetter frist for søknad om retting av formelle feil. Slik retting av formelle feil kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter fakultetet selv vedtak om hvorvidt en doktorgradsavhandling er verdig til å forsvares.

Dersom fakultetet selv finner at det foreligger begrunnet tvil om komiteens innstilling eller dersom komiteen avgir delt innstilling, kan fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.

Eventuelle tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonene fra flertallet i den opprinnelige komitéen, skal denne innstillingen følges. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan fakultetsstyret selv gjøre vedtak med 2/3 flertall.

§ 12-5. Innlevering til ny bedømmelse

En avhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan innleveres til ny bedømmelse i omarbeidet form, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider.

En avhandling som ikke godkjennes for disputas, kan innleveres i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at institusjonen har vedtatt dette. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

§ 12-6. Resultatet av behandlingen

Ph.d.-kandidaten underrettes om utfallet av behandlingen.

§ 12-7. Offentlig tilgjengelighet

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse.

Det kan ikke gis restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering. Slik utsettelse kan

§ 12-4. Innlevering til ny bedømmelse

En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén delta i den nye komitéens arbeid.

§ 12-5. Krav til avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten levere avhandlingen til fakultetet i standardisert format og i henhold til fakultetets bestemmelser. Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.

§ 12-6. Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to (2) uker før dato for disputas. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse

skje når ph.d.-utdanningen delvis eller i sin helhet er finansiert av en ekstern part og for at den eksterne parten skal kunne ta stilling til patentering/kommersialisering, jf. opptaksavtalens del C. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Ved publisering av avhandlingen skal ph.d.-kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 12-8. Sammendrag av avhandlingen, pressemelding

Det skal utarbeides et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen.

I god tid før disputasen finner sted, skal kandidaten utforme en pressemelding som sendes fakultetet til godkjenning. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med den malen som vedtas. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen, senest to uker før disputasen finner sted.

Fakultetet har ansvar for informasjon til ph.d.-kandidatene om prosedyrene i forbindelse med offentliggjøring av ph.d.-arbeidet. Retningslinjer og eksempler på pressemelding sendes ph.d.-kandidaten når avhandlingen er godkjent.

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med
a Godkjent prøveforelesning over oppgitt) emne.
b Disputas.
)

kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5-6, 3. ledd.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med:

- a) Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne.
- b) Disputas.

§ 13-1. Prøveforelesning

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

§ 13-1. *Prøveforelesning*

Etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares, jf. § 12-1, skal ph.d.-kandidaten prøveforelese. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøven. Hensikten er å prøve ph.d.-kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden til (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal normalt holdes etter at avhandlingen er innlevert, men før disputasen og skal godkjennes av en bedømmelseskomite nedsatt av fakultetet.

Etter prøveforelesningen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen. Innberetningen skal konkludere med om forelesningen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen ikke anbefales godkjent.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke institusjonen har bestemt noe annet.

§ 13-2. *Disputas*

Disputasen skal normalt finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og innen to (2) måneder etter at institusjonen har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputasen skal kunngjøres

Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er levert inn, men før disputas holdes. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøvene. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal vurderes av en bedømmelseskomite. Komiteen meddeler fakultetet om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Innstillingen skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

§ 13-2. *Disputas*

Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputas skal kunngjøres minst ti (10) virkedager før den avholdes.

Disputas skal normalt avholdes ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>minst ti (10) arbeidsdager før den avholdes.</p> <p>Forelesning og disputas skal normalt skje på norsk, engelsk, dansk eller svensk.</p> <p>Er avhandlingen skrevet på et annet språk i samsvar med § 5-1 og § 10-4, kan fakultetet tillate at disputasen holdes på vedkommende språk.</p> <p>Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomitéen og oppnevnes av fakultetet. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komitéen.</p> <p>Disputasen ledes av dekanen, eller den dekanen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen og bedømmelsen av denne. Deretter gjør ph.d.-kandidaten rede for hensikten med og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Det enkelte fakultet kan likevel fastsette en annen rekkefølge og oppgavefordeling mellom ph.d.-kandidaten og opponentene. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.</p> <p>Etter disputasen sender bedømmelseskomitéen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om disputasen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom disputasen ikke anbefales godkjent.</p> <p>Hvis disputasen ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p>	<p>Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes under disputas.</p> <p>Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal normalt være medlemmer av bedømmelseskomiteen og oppnevnes av fakultetet selv.</p> <p>Disputasen skal avvikles i tråd med rammer for disputaser ved Universitetet i Bergen. Disputasen ledes av dekanen eller den denne bemyndiger. Kandidaten skal gis anledning til å forsvare avhandlingen. Øvrige tilstedeværende skal gis anledning til å kommentere <i>ex auditorio</i>.</p> <p>Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til fakultetet om disputasen bør godkjennes. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.</p> <p>Dersom disputas ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas skal så vidt mulig bedømmes av den samme komité som den opprinnelige.</p> <p>Disputasen skal være godkjent før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p> <p>På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent,</p>
---	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent, kreerer universitetsstyret ph.d.-kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av institusjonen. På vitnemålet skal tittelen på avhandlingen for oppnådd ph.d.-grad føres opp. Opplysninger om det faglige opplæringsprogrammet ph.d.-kandidaten har deltatt i, skal vedlegges vitnemålet. Det kan gis nærmere regler om utformingen av vitnemålet og om øvrige opplysninger som skal framgå av dokumentet og av vedlegget (Diploma Supplement).

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages

kreerer universitetsstyret kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av Universitetet i Bergen.

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for

etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle) konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne,) eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar

bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt ph.d.-kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves forskrift 12. juni 2003¹ for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen vedtatt av universitetsstyret.

¹Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, er tilgjengelig ved Kollegiesekretariatet.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013 vedtatt av universitetsstyret.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Forskningsadministrativ avdeling

Referanse

2018/7518-TOOL

Dato

05.07.2018

Høringssvar fra Det medisinske fakultet - revisjon av ph.d.-forskrift

Det medisinske fakultet takker for høring om revisjon av ph.d.-forskriften ved Universitetet i Bergen. Fakultetet har bedt instituttene om innspill til høringen og har også hatt saken oppe i Programutvalg for forskerutdanning og i fakultetsstyret.

Dette er en viktig sak for universitetet for mange år framover og vi håper derfor ledelsen vil lese og vurdere fakultetenes innspill nøye. I det følgende vil vi kommentere de enkelte paragrafene. Disse er i tråd med de foreløpige innspillene vi kom med i den uformelle innspillsrunden 20. mars.

§ 1

Det medisinske fakultet støtter forenklingen og oppdateringen som er foreslått.

§ 2

Kulepunkt 2: «Annen faglig skolering eller kompetanse» kan etter vår oppfatning tas ut da det ikke er ønskelig å frita noen fra opplæringsdelen.

§ 3

Fakultetet støtter at det gis en klar hjemmel for fakultetenes adgang til å gi utfyllende regler. Vi lurer imidlertid på om setningen «Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå» skulle vært rettet til «Med fakultetet selv menes organer på fakultetsnivå».

§ 5-1

Fakultetet støtter at det er fakultetet selv som skal fastsette hvilken dokumentasjon som kreves vedlagt opptakssøknaden.

§ 5-2

Kulepunkt c) viser til et krav som er tatt ut av § 5-1, og punktet bør derfor fjernes eller omformuleres. Dersom man velger å beholde dette punktet, er det behov for at det åpnes for

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det medisinske fakultet
Telefon 55582086
post@med.uib.no

Postadresse
Postboks 7804
5020 Bergen

Besøksadresse
Armauer Hansens hus,
Haukelandsveien 28
Bergen

Saksbehandler
Torunn Olsnes
55586673

unntak for dette kravet for kandidater som har påbegynt sin forskerutdanning som del av forskerlinje.

§ 5-3

Tilleggsforslag: «Ved lovhjemlede avbrudd forlenges perioden tilsvarende. Kandidater som ikke er ansatt ved UiB er selv ansvarlige for å melde fra om og dokumentere slike avbrudd».

§ 5-4

Tilleggsforslag: «Maksimal forlengelsesperiode i ph.d.-programmet er 2 kalenderår fra utløpt ordinær ph.d.-periode. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke».

En slik ordning vil innebære følgende tidsrammer:

3-årig løp i 100 % - maksimalt 5 år studierett

4-årig stipendiatstilling (med 25% pliktarbeid) – maksimalt 6 år studierett

6-årig løp i 50 % - maksimalt 8 år studierett

Begrunnelsen for forslaget er at maksimaltiden på åtte år i dag benyttes aktivt ved Det medisinske fakultet. Det er et uttalt behov i fagmiljøene for å sette et endelig punktum for en del prosjekter og en forutsigbar makstid bidrar til ro og forutsigbarhet for alle parter. Det medisinske fakultet mener også at det er prinsipielt viktig at en maksimaltid i programmene er lik på hele institusjonen, da dette er med på å gi rammene for hele tredjesyklus ved vår institusjon.

Når det gjelder lovfestede permisjoner og hvorvidt dette kan være vanskelig med tanke på eksternt tilsatte kandidater, må det være opp til kandidaten å dokumentere at de har hatt arbeidsplikt eller permisjon. Det medisinske fakultet oppfatter ikke at dette skaper problemer i dag.

Tilleggsforslag, siste ledd: «Selv om studieretten har opphørt, kan kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden, forutsatt at opplæringsdelen er fullført».

Begrunnelsen for dette forslaget er at det vil synliggjøre konsekvensene av å ikke fullføre opplæringsdelen. Grad ikke kan tildeles uten at opplæringsdelen er fullført og vi saksbehandler ikke søknad om godkjenning av opplæringsdel dersom kandidaten ikke har studierett.

§ 5-5-3

«Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved universitetet, kan avtalen kun avsluttes dersom vilkårene for oppsigelse eller avskjed i tjenestemannsloven er oppfylt.» Kan det avklares om dette betyr at vedtak oppsigelse må være fattet før utskrivning kan foretas og om dette korresponderer med personalreglene ved UiB?

Det er ikke vist til tvungen avslutning på bakgrunn av grove brudd på forskningsetiske normer som ikke omfattes av redelighetsdefinisjonen, for eksempel brudd på helseforskningsloven eller personvernlovgivingen. Vi ber om at det legges til et punkt der slike brudd omtales.

§ 6-1

Fakultetet setter pris på at vårt forslag til endret formulering fra innspillsrunden er tatt inn.

Når det gjelder avslutning av veiledning, foreslår vi at formuleringen endres til «Hovedveileder kan ikke fratre før ny hovedveileder er oppnevnt. Øvrige veilederendringer kan kun skje med fakultetets godkjenning».

Vi ber også om at formuleringen om medveileders oppgaver beholdes. Det bør også presiseres at medveileder har et særlig administrativt ansvar for kandidaten i de tilfellene der det er hovedveileder er ekstern.

§6-2

Tilleggsforslag om veileders plikter: «Veileder skal gi råd om hvordan kandidatens opplæringsdel skal settes sammen».

Begrunnelse: Opplæringsdelen skal understøtte kandidatens forskningsprosjekt og det er derfor naturlig at veiledningsansvaret også omfatter råd om opplæringsdelen.

§ 6-3

Fakultetet foreslår å beholde formuleringen «og/eller» i setningen «Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt».

Begrunnelse: Endringen vil gjøre det krevende å finne egnede komitémedlemmer innenfor enkelte fagfelt, og i stor grad bli et spørsmål om hvor bredt man definerer et «fagfelt».

§7-2

I UHRs veiledning er det en foreldelsesfrist for opplæringselementer på to år. Dersom UiB fortsatt skal forskriftsfeste dette, er det vanskelig å se noen grunn til at UiB skal ha en annen foreldelsesfrist. Det medisinske fakultet må gjøre unntak for tidligere forskerlinjestudenter, da disse kan ha elementer som er godkjent tidligere. Fakultetet godkjenner også klinisk spesialitet, disse kan også være eldre enn fem år, da disse har lang gyldighet og i seg selv krever at kandidaten holder seg kontinuerlig oppdatert. Fakultetet foreslår derfor at foreldelsesfristen tas ut av forskriften og heller legges til programbeskrivelsene.

§ 7-3

Strykingsforslag: «Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk ~~med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng i opplæringsdelen.~~»

Begrunnelse: En forskriftsfestet spesifisering av antall studiepoeng i vitenskapsteori og etikk gir utfordringer for vårt fakultet, knyttet til å skille ut og dokumentere kompetansen i disse emnene separat. Innenfor medisin og helsefag har mange fagspesifikke kurs etikk i seg, uten at det nødvendigvis er definert hvor mange studiepoeng dette tilsvarer. Dersom vi i tillegg skal ha et eget etikkurs kan den obligatoriske delen bli for omfattende, slik at det blir lite plass til faglig spesialisering som øker kvaliteten på selvs forskningen. UHRs veiledning spesifiserer ikke antall poeng, det er vanskelig å se hvorfor en slik presisering er nødvendig ved UiB.

§ 9

Tilleggsforslag: «I løpet av avtaleperioden skal kandidaten og hovedveileder hvert år levere separate og uavhengige rapporter om fremdriften».

Begrunnelse: Enkelte kandidater opplever press fra veileder om å avstemme innholdet i sin rapport med veileder før den sendes inn. Det har vært tilfeller der kandidater ikke har rapportert slik de burde på grunn av dette, og en presisering av at rapportene skal være uavhengige er derfor ønskelig.

§ 10-1

Det medisinske fakultet støtter endringen som er gjort i første avsnitt, slik at det fremkommer at det er forskningen som skal være publiserbar.

§ 10-2

Her bør det tydeliggjøres hva som menes – en dobbeltavhandling eller delarbeider (artikler/manuskripter) som inngår i en (eller flere) avhandlinger. Det bør også klargjøres om og i hvilken grad det er aksept for at en artikkel/manuskript kan inngå i flere avhandlinger.

Formuleringen: «ph.d.-kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen» bør ikke tas ut, da dette er et helt sentralt element i bedømmelsen.

§ 10-3

Endringsforslag, andre ledd: «Fakultetet selv kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.»

Begrunnelse: Tydeliggjøring av hvem som kan gi dispensasjon.

§ 11-3

Fakultetet stiller spørsmål ved begrunnelsen for at kandidaten skal få komme med merknader til bedømmelseskomiteen. Bedømmelsen er å regne som en form for eksamen, og det er ikke vanlig at man har innflytelse på hvem som skal bedømme en eksamen. Ved Det medisinske fakultet er det i dag vanlig at kandidaten er orientert via veileder, men dette skjer før fakultetet mottar forslag til komité. Fakultetet ser ikke at det er behov for å endre denne praksisen.

Endringsforslag: «Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- komiteens flertallet er eksterne medlemmer, uten hovedstilling ved Universitetet i Bergen
- ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad ~~eller tilsvarende kompetanse~~
- ~~flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer~~»

Begrunnelse: forenkling og tydeliggjøring av kriteriene. Det medisinske fakultet støtter at begge kjønn bør være representert i alle komiteer. I dag er vår praksis at begge opponentene skal være eksterne og vi ønsker å beholde dette for å sikre en god og uavhengig vurdering av avhandlingene.

Det vil være en stor økonomisk belastning for en del miljø dersom det blir krav om at minst et av bedømmelseskomiteens medlemmer skal være fra et utenlandsk lærested, og fakultetet ser derfor positivt på at formuleringen «om mulig» er tatt inn i dette punktet.

§ 12-1

Tilleggsforslag: «Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at institusjonen gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Tillater institusjonen en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist som normalt ikke er lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Institusjonens vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av kandidaten. Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.»

Begrunnelse: Dette forslaget er direkte kopiert fra UHR sine anbefalte retningslinjer. Det er et sterkt ønske fra flere av våre fagmiljø at en slik mulighet for mindre omarbeidinger tas inn. Da det er eksterne medlemmer i en bedømmelseskomité skaper det praktiske utfordringer og misforståelser at UiB ikke følger UHR på dette punktet. Fakultetet har vært i kontakt med de medisinske fagmiljøene på NTNU og UiO som begge opplever at denne muligheten gir reelle kvalitetsforbedringer i de gradene som produseres. De opplever imidlertid ikke at avhandlinger som burde vært underkjente blir sluppet gjennom med denne ordningen.

§ 12-2 Retting av formelle feil

Endringsforslag: «Fakultetet fastsetter frist for søknad om retting av formelle feil. Slik retting av formelle feil kan bare skje en gang» endres til «Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før disputas, og skal følge avhandlingen når den sendes til trykking. Feilene skal ikke rettes i selve avhandlingen. Bedømmelseskomiteen skal orienteres om at kandidaten har levert søknad om retting av formelle feil, og kopi av errataliste skal sendes til bedømmelseskomiteen til orientering.»

Begrunnelse: Det medisinske fakultet ønsker at reglene om errata bør være like ved hele UiB og forskriftsfestes. Vi ønsker også at det gis anledning til å rette formelle feil helt fram til avhandlingen skal sendes i trykken, da det ofte er da feil oppdages. Dette bør imidlertid være likt for hele UiB for at det skal være så lett som mulig å kommunisere ut og overholde, og også med tanke på tverrfaglighet.

Det bør videre presiseres at errata skal være en liste over feil som finnes i avhandlingen, altså at det blir klart at den trykte avhandlingen skal være identisk med den som ble levert til komiteen for bedømmelse. Det er også viktig å presisere at errata skal sendes til komiteen.

§ 12-4

Dette er en gjentakelse av § 11-4. Vi anbefaler at denne bestemmelsen fjernes fra §11-4, da vi oppfatter at denne bestemmelsen hører mer naturlig hjemme i § 12.

§ 12-6

Endringsforslag, første ledd: «Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2» endres til «Avhandlingen gjøres

tilgjengelig slik den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2.»

Begrunnelse: Språklig oppstramming. Ordet «form» kan tolkes både som at den skal offentliggjøres digitalt dersom den leveres digitalt, og som at det ikke skal gjøres endringer i teksten.

Endringsforslag, siste setning i siste ledd: «Flere institusjoner kan oppgis dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning».

§13-1

Endringsforslag, første ledd: «Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er levert inn, men før disputas holdes» endres til: «Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er godkjent av bedømmelseskomiteen, men før disputas holdes».

Begrunnelse: Det er uhensiktsmessig å ha prøveforelesningen før avhandlingen er godkjent. Dette skaper også tvil om man må ha ny prøveforelesning dersom avhandlingen skulle bli underkjent ved første gangs innlevering.

Det medisinske fakultet vil igjen takke for anledningen til å komme med våre kommentarer. Vårt fakultet forvalter en stor andel av den totale forskerutdanningen ved UiB og vi håper derfor universitetsledelsen vil lese våre innspill nøye og ta hensyn til dem i den endelige utformingen av forskriften.

Vennlig hilsen

Per Bakke
dekan

Heidi Espedal
fakultetsdirektør

Det medisinske fakultet

Referanse

2018/7518-JUI

Dato

28.08.2018

Innspill til Det medisinske fakultets hørings svar til utkast til ny forskrift til ph.d ved UiB

Viser til notat fra Det medisinske fakultet av 3.juli der vi blir bedt om å komme med innspill til utkastet til ph.d- forskrift som Forskningsadministrativ avdeling ved Universitetet i Bergen har sendt på høring.

Forskningsutvalget ved Institutt for klinisk odontologi drøftet utkastet til ny forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d) ved Universitetet i Bergen i sitt møte 20.08.18.

Forskningsutvalget tilbakemeldinger er at det nye utkastet til forskrift er godt og tydelig. Utvalget har følgende innspill:

Til §11-3 Oppnevning av bedømmelseskomite – 3 avsnitt forslag til forenkling av teksten:
«Komite skal være oppnevnt senest 4. uker etter godkjent søknad om bedømmelse.»

Til §12-3 Fakultets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling- 3 avsnitt forslag til tillegg i teksten:
«Eventuelle tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader med frist som nevnt i §12-1».

Vennlig hilsen

Asgeir Bårdsen
professor og forskningsleder

June-Vibecke Knudtsen Indrevik
seniorkonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for klinisk odontologi
Telefon 55586560
post@iko.uib.no

Postadresse
Postboks 7804
5020 Bergen

Besøksadresse
Årstadveien 19
Bergen

Saksbehandler
June-Vibecke Knudtsen
Indrevik
55586494

Kopi
Det medisinske fakultet
Torunn Olsnes

Det medisinske fakultet

Referanse

2018/7518-DAG

Dato

03.09.2018

IGS innspill til Det medisinske fakultets hørings svar

Institutt for global helse og samfunnsmedisin har gått gjennom forslaget til ny forskrift og mener forslaget vil være akseptabelt så lenge programbeskrivelsen for PhD-programmet ved Det medisinske fakultet vil inneholde de punktene som er tatt ut av den generelle forskriften. I fakultetets egen beskrivelse bør det spesifiseres en minimum residensplikt (helst 6 mnd) og mulighet for å kombinere klinikk og PhD-studier.

Vennlig hilsen

Ingvild Fossgard Sandøy
Forskningsleder, IGS

Daniel Gundersen
Phd-koordinator

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

---

Institutt for global helse og
samfunnsmedisin
Telefon

Postadresse
Postboks 7804
5020 BERGEN

Besøksadresse
Christiesgate 13
Bergen

Saksbehandler
Daniel Gundersen

03.09.2018

Institutt for biomedisin har hatt et internt møte med instituttleder, leder for forskningsutvalg, leder for forskerskolen og phd-koordinator der vi har gått igjennom FAs utkast for phd-forskriften og fakultetets utkast på høringsvar. Dette brevet en sammenstilling av våre samlede inntrykk og kommentarer.

Generelt: bruk av begrepet «fakultetet selv» har ført til mange diskusjoner oss imellom, og uten de forklarende bilag hadde vi ikke vært i stand til å tolke forskriften. Hvis hensikten er å skrive forskriften i klar språk, MÅ det tydeliggjøres i selve forskriften hva som menes med «fakultetet selv».

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen.

Setningen „Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå» oppfatter vi som forvirrende. Hva er det som skal presieres? At et fakultet er et organ på fakultetsnivå er selvkjent. Skal setningen ta høyde for at det kan finnes organer på fakultetsnivå som ikke bærer navnet «fakultet»? Det burde omformuleres.

Fakultetets forslag «Med fakultetet selv menes organer på fakultetsnivå» er etter vår mening like uklar som original.

§ 5-1 Vilkår for opptak

I denne paragrafen hopper forskriften rett inn i detaljene rundt en potensiell «søker» og «søknaden» uten at det har vært innledet med at kandidater må søke om opptak. Det virker litt bratt og uten sammenheng.

Vi foreslår en innledende setning som f. eks. «For opptak i ph.d.-programmene sendes en søknad til ...».

Paragrafens andre ledd kan presisere «søknad om opptak».

§ 5-2 Opptaksvedtak

Instituttet stiller spørsmål på kriteriene som skal føre til avslag på søknad om opptak. Krav (c) - at kandidaten må gjennomføre minst ett år av doktorgradsprogrammet – er ubegrunnet og i vår mening urimelig. Her burde det gjøres unntak for forskerlinjekandidater, som fakultetet foreslår. I tillegg kan det tenkes mange gode grunner for Universitetet å ta opp phd-kandidater som allerede har gjennomført forskningsarbeid, f.eks. som teknikere, lege, etc. og som trenger den formelle opplæringsdelen for å fullføre doktorgrad. Slike kandidater burde få tilbud om det.

Videre er det uklart om dette kravet kan tolkes slik at phd-kandidater kan ikke innlevere avhandlingene før utløp av ett år etter opptak?

§ 5-4 Ph.d.-avtalen

I paragrafens første ledd står at «minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet». Det kan tolkes som om kandidaten skal ha minst én veileder (ikke to). Vi foreslår å endre ordlyden til «minst én av veilederne skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet». Det vil gjøre det tydelig at det skal oppnevnes flere veiledere.

Alternativ «Kandidaten skal ha minst to veiledere, og minst én skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet».

§ 5-5-3

Kommentar til fakultetets høringssvar:

Brudd av hvilken som helst lov av ph.d.-kandidaten bør danne grunnlag for tvungen avslutning. Ved institutt for biomedisin omfatter det også dyrevelferdsloven og genteknologiloven, i tillegg til personvernloven og helseforskningsloven, med flere. Burde dette presiseres i forskriften, eller faller det under mandat til redelighetsutvalget?

§ 6-1 Oppnevning av veiledere

Vi mener at det bør defineres hva som utgjør en ekstern veileder. Definisjonen har blitt tatt ut av forskriften, og kan gjerne beholdes.

Vi er enig med fakultetet i at oppgaver til medveileder burde være definert, slik det var i den gamle forskriften.

§ 7 Opplæringsdelen

Her er flere ledd som er ført opp under feil paragraf eller misledende overskrift. Her burde man se på hver setning for seg og vurdere om det beskriver formål, omfang, innhold eller noe annet som krever en annen overskrift.

- § 7-1 Opplæringsdelen formål
Her følger bland annet en definisjon av fakultetets ansvar for kvalitet på forskningsdelen (som kalles for «avhandlingsarbeid»). Ifølge overskrift skal paragrafen omhandle opplæringsdelen, ikke forskningsdelen. Hvis dette ansvaret må omtales i ph.d.-forskriften, så hadde vi forventet å finne det i §3.

Setningen «Opplæringsdel skal gi trening i faglig formidling...» er en beskrivelse av opplæringsdelens innhold, og kan med fordel flyttes til §7-3.

- § 7-2 Opplæringsdelens omfang
Andre ledd i denne paragrafen beskriver når og hvordan opplæringsdelen skal godkjennes. Denne setningen passer ikke under overskrift «omfang». Prosessen

rundt godkjenning tas også opp igjen i neste paragraf, siste ledd. Man burde vurdere å samle disse delene, og kanskje lage en egen paragraf for godkjenning.

- § 7-3 Opplæringsdelen innhold
Formidling er ikke omtalt i denne paragrafen, selv om det er en viktig del av opplæringsdelen, og er tatt opp i §7-1. Vi forslår å inkludere formidling i denne paragrafen.

Paragrafen har tittel «innhold» men beskriver også omfang av etikkopplæring. I lys av dette kunne kanskje § 7-2 og 7-3 slås sammen siden er vanskelig å skille mellom omfang og innhold.

§ 7-1 Opplæringsdelen formål

Vi stusser noe over begrepet «avhandlingsarbeid». Arbeidet som utføres i doktorgradsprogrammet er definert som «forskning». Vi mener det hadde vært riktigere å omtale dette som «forskning» eller «forskningsarbeid».

§ 9 Rapportering

Vi støtter fakultetets forslag om å presisere at rapportene skal være «uavhengige» på det sterkeste.

§ 10-2

Denne paragrafen har blitt mye diskutert hos oss, fordi det er uenighet om hvordan begrepet «arbeid» tolkes i denne sammenheng. På lik linje som fakultetets høringsvar, så er det uklart om denne paragrafen omhandler en dobbeltavhandling eller artikler med flere forfattere som inngår i en avhandling med én forfatter.

I andre ledd er det innført et nytt krav om en «erklæring som beskriver... den enkelte medforfatters innsats». Vi vil peke ut at vi ser ingen nødvendighet å beskrive mer enn kandidatens innsats for hver artikkel. Krav om å beskrive ALLE medforfatteres arbeid i detalj vil medføre stor merarbeid for veilederne, særlige for store samarbeidsprosjekter der forfatterantall kan fort overstige 15. Det er viktigst å ha detaljert oversikt over kandidatens innsats, som er det arbeidet som skal bedømmes.

Vi er enig i at setningen om ph.d.-kandidatens bidrag må beholdes.

§11-3 Oppnevning av bedømmelseskomité

Både den gamle og den nye ph.d.-forskriften krever en begrunnelse fra veileder om hvordan bedømmelseskomité dekker avhandlingens fagfelt. Dette synes vi trenger ikke være nedfelt i ph.d.-forskriften. Det har ikke vært praktisert hos oss, og vi ser heller ingen grunn til å kreve en slik begrunnelse for hver kandidat. I enkelte tilfeller kan det være nødvendig med dialog mellom fakultet og veileder for å finne det riktige bedømmelseskomité, men det er noe som kan ordes på saksbehandlernivå.

At kandidaten skal få anledning til å sende merknader til bedømmelseskomité synes vi heller ikke er nødvendig.

§12-4 Innlevering til ny bedømmelse

Som vi skrev i innledningen, er det uklart hva som menes med «En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar».

Språkbruken her er veldig uheldig, siden dette kan tolkes på forskjellige måter. Rollen av bedømmelseskomité i denne prosessen, og bakgrunn til underkjenning er ikke tydelig i denne paragrafen, derfor ønsker vi at det omformuleres. Slik det er skrevet nå, så vil man mest naturlig tolke det slik at fakultetet selv tar beslutningen «på egen hånd» (dvs. uten rådføring med bedømmelseskomité). At denne paragrafen finnes to ganger i samme forskriften, gjør det enda vanskeligere å tolke den.

Først etter å ha diskutert bilag om begrepsbruken, så tror vi (uten å være sikker) at det menes:

Fakultetet – enten på selvstendig grunnlag (jf §11-1) eller etter innstilling av bedømmelseskomité (jf §12-1) – finner at doktorgradsavhandling ikke er verdig til forsvar.

§12-6 Offentliggjøring

Vi er enig med fakultetet at paragrafens andre setning er uklar. Forslag fra fakultetet om å endre fra «i den form» til «slik» vil vi tolke slit at man avhandlingen skal leveres enten elektronisk eller på papir. Er det det som er meningen? Både avhandlingens format (papir/elektronisk) og innhold (uten endringer) er viktige å definere her.

§13-1 Prøveforelesning

Vi etterlyser opplysninger om sammensetning av komité for prøveforelesning. Det var definert i den gamle forskriften. «... en bedømmelseskomité nedsatt av fakultetet», men den nye forskriften har ingen informasjon om dette.

Med vennlig hilsen,

Margarethe Bittins, Ph.d.-koordinator

UNIVERSITETET I BERGEN

Klinisk institutt 1

Til Det medisinske fakultet

Bergen 3. september, 2018

Høring om endret PhD-forskrift for Universitet i Bergen

Det vises til brev om invitasjon til instituttene å komme med innspill til endring av PhD-forskriften for Universitet i Bergen.

Klinisk institutt 1 (K1) vil gjerne komme med forslag om at funksjon som disputasleder kan tillegges oppgaven til komiteleder.

Det er en økende utfordring for instituttet å rekruttere disputasleder, særlig i perioder med stor produksjon. K1 vil i 2018 ha over 30 disputaser og vi bruker mye tid og ressurser for å rekruttere disputasleder.

Flere ved K1 har hatt en rekke opponert oppdag i Sverige og Danmark hvor komiteleder er leder av disputasen.

Vi vil derfor foreslå å innføre en slik ordning – som vil være rasjonell og ressursparende for instituttene.

Med vennlig hilsen

Kjell-Morten Myhr
instituttleder

Det medisinske fakultet

Referanse

2018/7518-IRH

Dato

03.09.2018

Innspill til Det medisinske fakultets hørings svar til utkast til ny forskrift phd graden

Klinisk institutt 2 har gått igjennom høringsnotatet og har følgende kommentar:

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Hva med forskerlinjestudentene? De tas opp i PhD programmet etter at de har samlet alle poeng.

Vennlig hilsen

Silke Appel
Visestyrer for forskning

Irene Lavik Hjelmaas
førstekonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

DET MEDISINSKE FAKULTET

PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING

MØTE 12.09.2018

SAK 30/18

Prosess for forskrift og programbeskrivelse

Hva saken gjelder

PFU fastslo i møte 16.5.18 å arrangere en workshop eller et arbeidsseminar for utarbeiding av programbeskrivelser og oppfølging av høringsrunde om forskrift (se sak 29/18). Foreslått tidspunkt for workshop var uke 39. Endelig dato skulle fastsettes i møte 12. september. Programutvalget for forskerutdanningen, forskningsseksjonen, instituttkoordinatorene og visestyrerne vil bli invitert til workshopen.

Grunnet nye frister i Universitetsstyret, bør workshopen flyttes til **fredag 23. november**, uke 47. Foreslått tidspunkt for møtet er kl 10.00 - ca. 15.00.

EVHO/09.18

DET MEDISINSKE FAKULTET

PROGRAMUTVALGET FOR FORSKERUTDANNING

MØTE 12.09.2018

SAK 31/18

Diskusjonssak: Opptaksregler for ph.d.-programmet

Hva saken gjelder

I forbindelse med revisjon av programbeskrivelsene er det fremkommet et behov for tydeligere opptaksregler ved fakultetet. Ved å nedfelle et sett tydelige opptaksregler håper en samtidig å heve inntakskvaliteten og å øke gjennomstrømmingen av kandidater i programmet.

De formelle kravene og prosedyrene ved opptak til forskerutdanningen ved Det medisinske fakultet som er hjemlet i universitetets ph.d.-forskrift, vedtas av Universitetsstyret. Utfyllende regler for opptak til graden philosophiae doctor (ph.d.-graden) ved Det medisinske fakultet vedtas av Fakultetsstyret.

Vedlegg

- *Utfyllende regler for opptak til ph.d.-programmet ved Det medisinske fakultet (utkast 03.05.2018)*

EVHO/09.18

Utkast (03.05.2018)

Utfyllende regler for opptak til ph.d.-programmet ved Det medisinske fakultet

De formelle kravene og prosedyrene ved opptak til forskerutdanningen ved Det medisinske fakultet er hjemlet i universitetets ph.d.-forskrift, vedtatt av Universitetsstyret (DATO). Utfyllende regler for opptak til graden philosophiae doctor (ph.d.-graden) ved Det medisinske fakultet er vedtatt av Fakultetsstyret.

Forskerutdanningen ved Det medisinske fakultet bygger på femårig norsk masterutdanning i henhold til Bologna-prosessen, norsk høyere grads profesjonsutdanning, eller tilsvarende utdanning som fakultetet godkjenner.

Det medisinske fakultet godkjenner også ettårige mastergrader som grunnlag for opptak til ph.d.-programmet dersom den aktuelle graden

- A) utgjør del av en helhetlig høyere utdanning som totalt tilsvarer minst fem års universitetsutdanning i Norge, og
- B) inneholder en masteroppgave som har et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Søknader fra utlandet vurderes etter NOKUTs kriterier.

Vedlegg til opptakssøknad

- Kandidatens CV
- Dokumentasjon på høyere utdanning
- Dokumentasjon på engelskkunnskaper
- Finansieringsbevis
- Veiledererklæring
- Prosjektbeskrivelse
- Kopi av pass (for søkere uten norsk personnummer)

Nærmere om dokumentasjon på utdanning og språkkunnskaper

Alle søkere skal legge fram vitnemål, karakterutskrift og Diploma Supplement for all høyere utdanning som er del av opptaksgrunnlaget.

Søkere med utenlandsk utdanning må levere vitnemål og karakterutskrift på originalspråket, samt engelsk eller skandinavisk i tråd med gjeldende retningslinjer for dette. Fakultetet følger NOKUTs retningslinjer for godkjenning av utenlandsk utdanning. Søkere med utenlandsk utdanning fra utenfor EØS-området må legge ved NOKUT-vurdering eller dokumentere at de har sendt søknad om slik vurdering.

Søkere med utenlandsk utdanning må også dokumentere sine engelskkunnskaper i tråd med gjeldende regler <http://www.uib.no/med/115525/krav-til-engelskkunnskaper-ved-opptak-til-phd-programmet>.

Nærmere om finansiering

Det er avgjørende at de økonomiske rammene er tilstrekkelige for gjennomføringen av prosjektet. Søker må legge fram bekreftelse på tilfredsstillende finansiering, både til livsopphold og forskningsutgifter for hele forskerutdanningsperioden.

Det forutsettes at minst 50 % av arbeidstiden kan benyttes til forskerutdanningen. For søker tilsatt ved universitetssykehus eller samarbeidende regionale sykehus med aktive forskningsmiljø kan det gis opptak med 20 % frikjøpt tid til forskning dersom følgende forutsetninger foreligger:

- prosjekt knyttet til kandidatens kliniske virke
- klar intensjonserklæring fra aktuell sykehusavdeling om at kandidaten gis tid til forskning og
- realistisk tidsplan på maksimalt 6 år fra finansieringsstart bekreftet av hovedveileder og godkjent av opptakskomité

Krav til prosjektbeskrivelsen

Prosjektbeskrivelsen er vanligvis på omlag 6-8 sider og skal gjøre rede for tema, problemstillinger, valg av teori og metode. Prosjektbeskrivelsen bør inneholde en tidfestet framdriftsplan for de ulike deler av forskningsarbeidet, samt inkludere forslag til veiledere. For artikkelbaserte avhandlinger kan det også inngå en tentativ publikasjonsplan.

Prosjektbeskrivelsen skal eksplisitt drøfte aktuelle fagets problemstillinger bl.a. knyttet til personvern, meldeplikt m.m. Dersom det er aktuelt å søke til REK/personvernombud skal det fremgå at man har søkt.

For søkere med finansiering fra Det medisinske fakultet eller Samarbeidsorganet, skal prosjektbeskrivelsen som lå til grunn ved stipendtildelingen også legges til grunn ved opptak i forskerutdanningen. Disse prosjektbeskrivelsene vil som hovedregel ikke bli vurdert på nytt av opptakskomiteen, og søknaden vurderes direkte av fakultetet. Fakultetet kan likevel be om en uttalelse fra opptakskomiteen dersom det vurderes som nødvendig.

Andre vedlegg

Der det er eksterne veiledere skal informasjon om disse veiledernes kvalifikasjoner og arbeidssted oppgis i søknaden. Søkere som ikke har norsk fødsels- og personnummer må legge ved kopi av pass.

Søknaden skal i tillegg til dette også inneholde kandidatens CV, veiledererklæring fra hovedveileder, prosjektbeskrivelse (identisk med den som ble benyttet ved søknad om finansiering) og dokumentasjon på nødvendige etiske godkjenninger av prosjektet.

Vurdering av prosjekt

Prosjektbeskrivelsene vurderes av en opptakskomité bestående av to fast vitenskapelig tilsatte på det institutt kandidaten skal tilknyttes. Større institutt har mulighet for å oppnevne inntil fire personer som deler på oppgaven. Komitémedlemmene skal være erfarne ph.d.-veiledere.

Komitémedlemmene oppnevnes av fakultetet for to år om gangen etter forslag fra instituttet, og skal ha hver sin personlige vara. Opptakskomiteens skriftlige vurdering er en del av opptaksgrunnlaget.

Prosjektbeskrivelsene vurderes etter samme kriterier som prosjektene til stipendiatsøkere, jf. punktet om «[Prosjekt](#)» i [Retningslinjer for vurdering av stipendiatsøknader ved MED, UIB](#). Prosjekter som får lavere enn karakteren 2 er ikke kvalifisert for opptak til ph.d.-programmet.

Det skal legges stor vekt på realismen i doktorgradsprosjektet og at rammebetingelsene for prosjektet er av en slik art at det med stor sannsynlighet kan gjennomføres innenfor rammen av stipendperiodens tilmålte tid.

Det må i tillegg vurderes om læringsmiljøet er godt, og om forholdene er lagt til rette slik at kandidatene gjennomfører. Det skal spesielt vektlegges at forskningsmiljøet har nødvendig kompetanse, ressurser og kontaktflate nasjonalt og internasjonalt.

Prosjekter som ikke har søkt om nødvendig etisk godkjenning skal ikke anbefales, men kan få inntil tre måneder til å revidere søknaden.

Commented [TFH1]: Skjema

Commented [TO2R1]: Bruke skjema fra PSYK - tilpasse

Veiledere og veiledernes rolle i søknadsprosessen

Ved Det medisinske fakultet skal ph.d.-kandidater normalt ha to veiledere ved opptak. Det kan søkes om å få oppnevnt mer enn to veiledere, men dette skal begrunnes. Ingen kandidater skal ha mindre enn to veiledere.

En av veilederne må ha ansettelse ved fakultetet i hele opptaksperioden. Den andre veilederen kan være ekstern. Prosjektbeskrivelsen utarbeides av kandidat og aktuelle veiledere i fellesskap, men bør i hovedsak skrives av kandidaten selv.

Opptaksperiode

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år.

Kortere ph.d.-periode gis dersom kandidaten alt har gjennomført deler av sitt forskerutdanningsprogram, eller når opptaket bygger på tidligere ansettelse i utdanningsstilling (stipendiat, vitenskapelig assistent og liknende), slik at total tid til forskerutdanningsprosjektet blir tre år. (Jf. Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat, § 1-3, 6. ledd.). Tidligere forskerlinjestudenter som har godkjent opplæringsdel før opptak, får 20 uker fratrukk i sin ph.d.-periode. Bestemmelsen om at søker bør avvises dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, gjelder ikke søkere som skal fullføre sitt forskerlinjeprosjekt like etter fullført Cand.med. med forskerlinje.

Det gis tilbakemelding til søkerne om opptak eller avslag gradert i følgende kategorier:

1. Opptak

2. Avslag. Kandidaten oppfordres til revisjon av søknad i henhold til kommentarer fra komiteen. Revisjon må skje innen 3 måneder.

3. Avslag. Kandidaten kan ikke tas opp på grunnlag av foreliggende søknad.